SBI PEN. ASSN.'S SAMVAD

स्टेट बँक पेन्शनर्स असोसिएशन (मुंबई सर्कल), पुणे यांची गृहपत्रिका

Price Rs. 3/-

संवाद

मनामनांचा मेळ जुळावा । द्वेषाचा लवलेश नसावा ।।
सादासी प्रतिसाद मिळावा । वाद नको संवाद असावा ।।

।। स्वयमेव मृगेंद्रता ।।

Vol.-2 **Issue - 06** डिसेंबर २००९ **December 2009**

संपादकीय

सभासद बंधु भगिनींनो,

दसरा झाला. दिवाळी आनंदात साजरी झाली. पाहता पाहता २००९ सालही संपत आले. तेव्हा मोरूचा बाप मोरूला म्हणाला, ''मोऱ्या, २०१० ह्या वर्षात तुझा नवीन संकल्प काय?'' आपले संकल्प नेहमीच मोडतात व बाबा आता आपली विकेट घेणार म्हणून मोरूच बाबांना विषय बदलीत म्हणाला, ''बाबा, हल्ली तुम्ही फारच यंग दिसता. तुमचा तो यलो टीशर्ट, जीनची पँट, केसांची स्टाईल आणि पायातील रिबाँकचे बूट. तुम्हाला आमच्या मुलांच्या कंपूत मेंबर करून घ्यायला हरकत नाही. तुमच्या ह्या तारुण्याचे रहस्य काय ? तुमच्या वयाचे कित्येक लोक म्हातारे दिसतात पण तुम्ही तर तरूण ! तुम्ही थेट नियतीचीच विकेट घेतलेली आहे. झी टी.व्ही. वरील सारेगमच्या अवधूत गुप्तेच्या भाषेत तुमच्याकडे पाहून बोलावसं वाटतं, ''बापा तोडलस. तुमच्या ह्या नवतारुण्याबद्दल माझ्याकडून तुम्हाला वरचा 'सा'!''

हल्ली बँकेतून मंडळी निवृत्त झाल्यावर आणि वर्षा-दीड वर्षांनी भेटल्यावर बरेच लोक जरा जास्तच म्हातारे दिसू लागल्याच जाणवतं. त्यांना कवळी लागलेली असते. काहींना गुडघेदुखी सुरू झालेली असते. चेहरा ओढल्यासारखा दिसत असतो तर ह्याउलट काहीजण पूर्वीपेक्षाही अधिक टुणटुणीत, फ्रेश दिसत असतात.

मुख्यत्वेकरून ह्या त्यांच्या नवतारुण्याचे रहस्य त्यांच्या दैनंदिन जीवनात असते; जीवनशैलीत असते. निसर्गाशी सुसंगत वागण्यात व आचरणात असते. मात्र कित्येक लोकांचे तसे नसते. त्यामुळेच त्यांच्या चेहऱ्यावर म्हातारपणाची छटा दिसू लागते. इथेच सर्व घात होतो. तो जसा विचार करतो तसाच दिसतो.

काही निवडक लोक मात्र निवृत्त होण्याच्या आधीपासून निवृत्तीनंतर काय करायचे ह्याचे नियोजन करतात. आपल्याला काय काम करायला आवडते हे पक्के ठरवितात व त्यानुसार कामाला लागतात. संगीतक्षेत्र, शिक्षणक्षेत्र, समाजकार्य, सेवाक्षेत्र यापैकी अनेक कामे त्यांच्या डोळ्यांसमोर असतात. आवडते काम सुरू केल्याने त्याविषयीचे अनेक चांगले विचार त्यांना सुचतात. माणसाकडे असलेली कल्पनाशक्ती अशा ध्येयवादी व्यक्तींना त्यांच्या आवडत्या कामात साथ देते. ह्या आवडत्या कामाच्या बाबतीत त्यांचा निश्चय पक्का असतो. त्यामुळेच कितीही अडथळे आले तरी नियतीच त्यांचे हे अडथळे दूर करण्यास मदत करते. आपले अध्यक्ष श्री. दांडेकरसाहेब ह्यांना मध्यंतरी दोन्ही डोळ्यांनी पूर्ण दिसेनासे झाले होते. त्यामुळे त्यांच्या घरातील मंडळी व असोसिएशनचे लोकही ताणतणावात होते. परंतु नियतीने हा अडथळा दूर केला. त्यांना एक नाही दोन्ही डोळ्यांचे नेत्रदान मिळाले. पुन्हा श्री. दांडेकरसाहेब जोमाने कामाला लागले. त्यांचा आदर्श आपणा सर्वांच्या समोर आहेच.

मित्रहो, म्हातारपण लांबविणे, त्याला हरविणे, सतत तारूण्याच्या जोशासारखे ध्येय ठेवून काम करणे ह्यालाच म्हणतात आदर्श जीवनशैली. हे लोक आतून २४ तास आनंदात असतात व तोच आनंद त्याच्या चेहऱ्यावर, शरीरावर दिसतो. ह्या सततच्या आनंदामुळे आजारच त्यांना भिऊन पळतात. प्रत्यक्ष नियतीच त्यांना त्यांचे ध्येय गाठण्यासाठी साह्यभूत ठरते. अशा ध्येयवादी माणसांना अनेक लोकांची आपणहून मदत मिळते. स्वर्गीय पाबळकरांनी आपल्या पेन्शनर्स असोसिएशनची गुढी उभारली व आज हजारो लोक त्यात सामील झाले आहेत. अशा ह्या ध्येयवादी व्यक्तींबाबत व तरुणांनाही लाजविणाऱ्या त्यांच्या अमाप उत्साहाबाबत कितीही लिहिले तरी कमीच.

तेव्हा मित्रहो, मोरूचा बाप तारूण्यात का आहे ह्याचे रहस्य तुम्हाला कळलेच असेल. अशा अनेक 'तरुण' व्यक्ती तुम्हाला समाजात दिसतील. त्या आपण मनाने वाचू या, पाहू या व त्यांच्यासारखेच बनण्याचा निश्चय करू या.

- शरद शिंगवेकर

WISHING A HAPPY CHRISTMAS & PROSPEROUS NEW YEAR 2010

स्वातंत्र्यवीर सावरकर रचित अजरामर कवितेच्या शताब्दीपूर्तीनिमित्त...

सागरा प्राण तळमळला......!

'अभिनवभारत' या संस्थेवर वक्रदृष्टी झाल्यामुळे अत:पर आपण येथेच पकडले जाऊ व आपल्याला मातृभूमीला परतता येणार नाही असे सावरकरांना वाटले. या विमनस्क अवस्थेत ते ब्रायटन येथे समुद्रकाठी गेले असता स्वजनांची आठवण होऊन त्यांना हे काव्य १० डिसेंबर १९०९ रोजी स्फुरले. त्यांच्या अंदाजाप्रमाणे, तीन महिन्यातच मार्च १९१० मधे त्यांना अटक झाली. या अजरामर काव्याला १० डिसेंबर २००९ रोजी शंभर वर्षे पूर्ण झाली. गेल्या ५० वर्षात, समाजात नुसती लोकप्रियच नाही तर सर्वमुखी झालेली सावरकरांची दुसरी कविता 'जयो ऽ स्तु ते श्रीमहन्मंगले...', जी त्यांनी पुण्यात असतांना १९०३ साली लिहिली. 'सागरा प्राण तळमळला.....' या काव्याच्या शताब्दी निमित्त स्वातंत्र्यवीर सावरकरांच्या जीवनातील १९०९ साली घडलेल्या अन्य महत्त्वाच्या घटनांची ही नोंद :-

१) फेब्रुवारी १९०९ - बॅरिस्टर परीक्षा उत्तीर्ण झाले. पण पदवी मिळविण्यासाठी राजकारणात भाग न घेण्याची अट घालण्यात आली. अर्थातच, तात्यांनी ही अट नाकारल्याने त्यांना ही पदवी मिळाली नाही.

२) फेब्रुवारी १९०९ - पुस्तकात लपवून स्वयंचलित पिस्तुले भारतात पाठवली. ती ७ मार्च १९०९ ला मुंबईला पोहोचली. २१ डिसेंबर १९०९ रोजी 'त्या' मिळालेल्या पिस्तुलांपैकी एका पिस्तुलाने अनंत कान्हेरे यांनी नाशिक येथे कलेक्टर जॅक्सन यांचा वध केला. त्या कटात सहभागी असल्याच्या आरोपावरून तात्यांना दुसऱ्यांदा जन्मठेप ठोठावण्यात आली. पहिली जन्मठेप १९०६ साली भारतात प्रक्षोभक भाषणे केल्यामुळे झाली होती. त्यामुळे तात्यांची एकूण शिक्षा - ५० वर्षे जन्मठेप - अशी झाली.

३) जून १९०९ - थोरले बंधू बाबाराव सावरकर यांना जन्मठेपेची शिक्षा झाली व सर्व मालमत्ता जप्त झाली.

४) १ जुलै १९०९ - मदनलाल धिंग्राने कर्झन वायलीची हत्त्या केली. दुसऱ्या दिवशी त्याचा धिक्कार करणाऱ्या सभेत, या कृत्त्याच्या निषेधाच्या ठरावाला तात्यांनी विरोध केला होता. त्यावेळी झालेल्या सभेतील गोंधळ व धक्काबुक्कीत तात्यांचा चष्मा फुटला व त्यांना मारही लागला.

५) १६ ऑगस्ट १९०९ - मदनलाल धिंग्राला फाशी. त्यासंबंधी कोर्टात करावयाचे तात्यांचे निवेदन पोलिसांनी जप्त केले. पण ते संपूर्ण निवेदन लंडनच्या वृत्तपत्रात छापून आणले.

६) २४ ऑक्टोबर १९०९ - इंडिया हाऊस, लंडन येथे दसरा साजरा केला. त्या सभेचे अध्यक्ष महात्मा गांधी होते. त्या सभेतील सावरकरांच्या ओजस्वी भाषणाने म.गांधी भारावून गेले होते.

संकलन - अरविंद साठे (०२०/२५४६०९९०)

हीच ती देशभक्तीचे स्फुल्लिंग चेतविणारी कविता

सागरास

ने मजसी ने परत मातृभूमीला । सागरा प्राण तळमळला
भूमातेच्या चरणतला तुज धूतां । मीं नित्य पाहिला होता
मज वदलासी अन्य देशिं चल जाऊ । सृष्टिची विविधता पाहू
तइं जननी-हृद् विरहशंकितहि झाले । परि तुवां वचन तिज दिधलें
मार्गज्ञ स्वयें मीच पृष्ठि वाहीन । त्वरित या परत आणीन
विश्वसलों या तव वचनीं । मी
जगदनुभव-योगे बनुनी । मी
तव अधिक शक्त उद्धरणीं । मी
येईन त्वरें कथुन सोडिलें तिजला । सागरा, प्राण तळमळला ।।१।।

शुक पंजरिं वा हरिण शिरावा पाशीं । ही फसगत झाली तैशी
भूविरह कसा सतत साहु यापुढती । दशदिशा तमोमय होती
गुण-सुमनें मी वेचियली या भावें । कीं तिने सुगंधा घ्यावें
जरि उद्धरणी व्यय न तिच्या हो साचा । हा व्यर्थ भार विद्येचा
ती आम्रवृक्षवत्सलता । रे
नवकुसुमयुता त्या सुलता । रे
तो बाल गुलाबही आता । रे
फुलबाग मला हाय पारखा झाला । सागरा, प्राण तळमळला ।।२।।

नभिं नक्षत्रें बहुत अेक परि प्यारा । मज भरतभूमिचा तारा
प्रासाद अिथे भव्य परी मज भारी । आअिची झोपडी प्यारी
तिजवीण नको राज्य, मज प्रिय साचा । वनवास तिच्या जरि वनिंचा
भुलविणे व्यर्थ हे आता । रे
बहु जिवलग गमतें चित्ता । रे
तुज सरित्पते ! जी सरिता । रे
तद्विरहाची शपथ घालितो तुजला । सागरा, प्राण तळमळला ।।३।।

या फेन-मिषें हससि निर्दया कैसा । कां वचन भंगिसी अैसा ?
त्वत्स्वामित्वा सांप्रत जी मिरवीते । भिउनि का आंग्लभूमीतें ?
मन्मातेला अबल म्हणुनि फसवीसी । मज विवासनातें देशी
तरि आंग्लभूमि-भयभीता । रे
अबला न माझिही माता । रे
कथिल हें अगस्तिस आता । रे
जो आचमनी अेक पळीं तुज प्याला । सागरा, प्राण तळमळला ।।४।।

- स्वा.वि.दा.सावरकर

On Federation Front - Ninth Bipartite Wage Negotiations

We reproduce below the letter addressed to both the serving staff Federarions by our Federation and the Text of Joint Circular issued by serving staff Federations in respect of above for information of our members.

****

Federation Letter No. FED/GS/067/2009-10 dated 02-12-2009

To,

Shri. G.D.Nadaf,	/ Shri. Prakash Gangal,
General Secretary,	/ Secretary,
AISBO Federation,	/ AISBI Staff Federation,
State Bank Buildings,	/ C/o SBI Staff Union,
St. Marks Road,	/ State Bank of India, Corporate Centre,
Bangalore - 560 001	/ Mumbai - 400021

Dear Sir,

We refer to your Circular of 153 dated 01-12-2009, conveying the decisions taken at the meeting held by both Federations. In this connection we wish to convey our appreciation of the decision taken by both Federations for not becoming a party to the MOU reached between IBA and UFBU. With this decision we are sure you would ensure that the following improvements in our pension benefits are made before concurrence is accorded by both of you for the wage settlement and introduction of New Pension Scheme (NPS) in our Bank.

i) Placing the Seventh Bipartite retirees on par with the Sixth and Eighth Bipartite retirees by the revision of pension on Seventh Bipartite pat scales with effect from 01-05-2005 at least on the basis of our Bank's proposal dated 19-04-2006.

ii) Revision of Pension at 50% of pay, to all the pensioners, paid to them as per the salary scales in force at the time of retirement effective from an agreed date.

iii) Cent percent neutralization of dearness relief to all the past pensioners.

iv) Family pension at 30% of pay.

and v) Updation of pension on revision of salary.

2. We are sure that both your Federations will be keen to strive for securing the above improvements in our Pension benefits before giving your concurrence to the wage settlement and the introduction of NPS in our Bank. After the introduction of NPS by our Bank, no improvement in our existing pension benefits would be possible. We, therefore, request you to seize this opportunity and take all possible steps for securing the above improvements in our pension benefits.

3. Out of the agreed wage increase of 17.5 %, the cost for meeting one more pension option and incremental pension cost on revised pension based on ninth bipartite wage scales would take away about 4 to 5 % out of the load factor of 17.5 % should be more than adequate to take care of the additional requirement for building up our pension fund to meet the additional commitments on the above improved pension benefits. Further, with the introduction of NPS by our Bank, our Bank would get more benefit by the withdrawal of 10% now being provided to our Contributory Provident Fund Scheme. We trust that the tripartite meeting proposed to be held with our Bank would pave way for arriving at a durable solution to our pension issues. Thanking you.

Yours sincerely,

Sd/-

(P.P.Sankaranarayana Murthy)

General Secretary

(Text of Joint Circular of both the serving staff Fedrations is given on next page)

ALL INDIA STATE BANK OFFICERS' FEDERATION SBI Bldgs, St. Mark's Road, BANGALORE - 560 001	ALL INDIA STATE BANK OF INDIA STAFF FEDERATION C/o S.B.I. Corporate Centre MUMBAI - 400021

TEXT OF JOINT CIRCULAR

As decided earlier, a joint meeting of General Secretaries of affiliates of AISBISF and AISBOF was held on 1st December 2009 at Delhi to deliberate and decide on the future course of action in the wake of refusal of representatives of both the Federations to sign the MOU at IBA level on the 27th November 2009 regarding 9th Bipartite Wage Settlement. After threadbare discussions, both the Federations, responding to the call of Bank's Chairman not to precipitate the issue through an immediate agitation, decided as under :-

a) To demand a Tripartite meeting from the Bank's Management within a week's time, as proposed by them on 27-11-2009.

b) To demand from the Management to finalise the MoU to protect the interests of State Bank employees and officers at the earliest.

c) To empower the Steering Committee to take view of the progress in the last week of December 2009 and decide about the future programmes.

2. Accordingly, we have today sent a letter to the Chairman, SBI to convene a Tripartite Meeting within a week;s time. We shall keep the affiliates advised of the progress from time to time. We congratulate our membership throughout the country for its spontaneous response to the call of the Federations in staging massive lunch time demonstrations on 27-11-2009 to express our strong resentment against discriminatory attitude of the IBA / Government in ignoring the just demands of the SBI Employees' and Officers' Federations.

With revolutionary greetings,

Sd/- (G.D.Nadaf) General Secretary AISBOF	Sd/- (Prakash Gangal) Secretary AISBISF

Federation of State Bank of India Pensioners' Associations
ACTION COMMITTEE

A.C.No.03/09 Date : 28-11-2009

MOU SIGNED BY UFBU & IBA ON SALARY REVISION
LEADERSHIP OF OUR SERVING FEDERATIONS STAY OUT
IBA REFUSES TO PROTECT THE INTERESTS OF STATE BANK EMPLOYEES & OFFICERS

We have been informed by the leadership of both the Federations that they were compelled to walk out of the signing ceremony of MOU between the UFBU and IBA on the grounds that both the parties have failed to make provision as regards the protection of interests of the workforce in State Bank of India - through a provision in the MOU that, the issues relating to the Pension Scheme and also the additional cost that was incurred due to the 9th bipartite settlement, will have to be shared with the employees and officers in State Bank of India, through a separate negotiation with the Federations in State Bank of India. The issue thus become a bone of contention and resulted in the walkout of the leadership of both the Federations. We also understand that the representatives of the Federations met the Chairman and conveyed their displeasure over

these developments and sought his intervention in the matter.

2. In the meantime, we understand from the headquarters of both the Federations that the Steering Committee of both the Federations is meeting to decide about the future strategy and programme for realizing long pending demands in respect of improvements in superannuation benefits and also sharing of the additional cost that the industry is incurring on account of Pension Scheme.

3. Our members are aware that the Action Committee had an occasion to discuss these issues threadbare in our last meeting and an appeal was made to the leadership of both the Federations to ensure that the interests of both the Pensioners and Family Pensioners are protected in the current negotiations. We are duty bound to keep in touch with our counter parts in the Circles and extend all our support and co-operation in making all their programmes a grand success.

With warm greetings.

Sd/-
Shantha Raju
Convener

JUDGE FOR YOURSELVES !!

"Pension windfall for retired Judge"

A News Paper Report

Quote : Lucknow : " You must be joking....." is how retired Justice R.N.Sharma reacted when his family members broke news that he would be getting over Rs. 1 lakh per month as pension. Justice Sharma retired from the Lucknow Bench of the Allahabad High Court in 1966 with a monthly pension of around Rs.700/-. he joined the Indian judicial Services as a Munsif in 1931 and rose to the level of a High Court Judge.

Few months short of touching his 105th birthday, Justice Sharma is believed to be the oldest pension in U.P. The fact has been acknowledged by authorities at Lucknow district treasury office from where the pension is disbursed. The hike in pension has come due to the High Court and SC Judges (Salaries and Condition of Services) Amendment Act 2009.This amendment has enhanced age-related quantum of pension or family pension being awarded to retired judges of the two courts. A government order in this regard issued by Dept. of Justice, Ministry of Law and Justice says that the enhanced pension is to be given from Jan. 01, 2006. To fix the additional quantum of pension/family pension, the government has categorized pensioners in certain age slabs. Under this, the additional quantum being awarded to retired judges who are 100 or more is 100%.

As on date, the pension of a retired judge is about Rs. 40,000/- a month. The amount does not include 22% dearness allowance and certain other allowances (e.g. Like servent allowance of Rs.3,000/- a month) given to a retired judge. A cent per cent increase in the pension makes it to Rs.80,000/- per month. Adding 22% DA would make the amount Rs.97,600/- per month. On adding allowances in the other categories, the amount totals to Rs.1.06 lakh a month.................. Unquote. (Source : Times of India).

(Courtesy - S.B.I.Pensioners' Bulletin (July-Sept 2009), a house magazine of Kerala Circle Pensioners' Association)

चारोळी

कोणीही कोणाकडे कसे बघावे
याला काहीच धरबंध नसावा
परंतु कोणीही कोणाकडे असे बघावे
की त्याला काही तरी अर्थ असावा

- शरद महाबळ

चारोळी

श्रद्धा अशी की झोकुन द्यावे
फळ मिळेलच या सबुरीने
प्रयत्नवादी होण्यासाठी
प्रयत्न करावे त्या श्रद्धेने

- शरद

युनिट वार्ता -

ठाणे-मुलुंड युनिट : स्टेट बँक पेन्शनर्स सांस्कृतिक मंडळातर्फे ८ डिसेंबर २००९ रोजी ठाणेस्थित एक सभासद श्री.एन.के.गजेंद्रगडकर यांचे, ते करीत असलेल्या सामाजिक कार्याच्या अनुभवावर आधारित, एक व्याख्यान आयोजित केले होते. मुंबई, नवी मुंबई व अलिबाग येथे गेली जवळजवळ २५ वर्षे कार्यरत असलेली 'वात्सल्य ट्रस्ट' ही संस्था अनाथ/निराधार अशा एक महिना ते १६ वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींचा अगदी लहानपणापासून सांभाळ करते. अनेक मुले-मुली दत्तक देऊन किंवा त्यांना शिक्षण देऊन आपल्या पायावर उभे रहातील असे पाहिले जाते. मुलींची योग्य वयात लग्ने लावून दिली जातात. त्याच बरोबर ही संस्था वाशी येथे वृद्धाश्रमही चालविते. अशा तऱ्हेचे हे महान सेवाकार्य अखंड चालू आहे. १९९८ साली निवृत्त झाल्याबरोबर श्री.गजेंद्रगडकर यांनी स्वत:ला या कार्यात झोकून दिले. गेल्या अकरा वर्षाच्या काळात हे काम करत असतांना त्यांना आलेले अत्यंत करूण, अनाकलनीय व कोणालाही अंतर्मुख करून समाजाच्या हतबलतेवर प्रकाश टाकणारे असे अनुभव त्यांनी कथन केले. श्रोतृवर्गावर या हृदय हेलावून टाकणाऱ्या अनुभवांचा विलक्षण परिणाम झाला व आपणही काहीतरी केले पाहिजे या जाणिवेने प्रेरित झाला. मंडळाचा पुढील कार्यक्रम द्वैमासिक कार्यक्रम २ फेब्रुवारी २०१० रोजी करण्याचे ठरले आहे.

- शरद गडकरी, सचिव (सांस्कृतिक मंडळ)

Khamgaon (Buldana) Unit :

A meeting of Khamgaon (Buldana) Unit was held on 22nd November 2009 at our Khamgaon Branch under the Chairmanship of Shri. A. V. Warade. After welcoming the new members, various points were discussed. It was decided to make efforts to start Bank's Dispensary at Khamgaon for benefit of members. Many members expressed their gratitude to the office-bearers of Nagpur ZSC for their Deepavali Greetings sent to members.

Shri.M.G.Munot, Vice-President of Nagpur ZSC, gave detailed information of improved SBIRE Medical Benefit Scheme-III to all the members. he also guided the members regarding Income-tax notices received by Exit-optees from the Income-tax Dept. The meeting was attended by a large number of local members and was concluded by vote of thanks by the local Secretary Shri.A.J.More.

- A.J.More, Secretary

Solapur Unit :

Annual General Meeting was held on 30th October 2009 at 4.30 p.m. at Amphi Theatre, Solapur under the Chairmanship of Shri.B.V.Kulkarni. After warm welcome by Shri.N.S.Ambuse, Asstt. Secretary, the Condolences were offered to the deceased members by observing two minutes silence in the memory of departed souls.

Mrs. & Mr.D.R.Bapat were felicitated on completion of 50 years of their marriage at the hands of Shri.B.V.Kulkarni, President and Mrs.Deshpande. Shri.Shashikant Lawanis was felicitated for his various cultural & social activities during the year at the hands of Shri.T.M.Patil, Secretary of Solapur unit. Shri.R.V.Joshi was felicitated for his social and religious activities. The unit's annual report was presented by Shri.M.W.Deshpande. The annual Income & Expenditure was presented by Shri.D.R.Bendre, Treasurer. Thereafter Shri.Tamma patil, Secretary apprised the members about the latest developments on Circle as well as Federation level and court cases. He also explained the revised SBIREMBSheme-III and Mutual Welfare scheme to the members. He appealed to the family pensioners to donate 5% of the arrears received on account of revision of family pension. He added that the proposal for dispensary in Solapur has been approved by the Bank and the formalities to start the same will be completed shortly. Shri.Lawanis also spoke about the social work being done by Sarva-Shri. S.E.Chavan, A.H.kinikar, R.V.Joshi and S.K.Bal.

The biennial elections of the local office-bearers were held and the existing office-bearers as under were declared reelected unanimously.

1) Shri.B.V.Kulkarni - President
2) Shri.M.W.Deshpande - Vice-President
3) Shri.T.M.Patil - Secretary
4) Shri.N.S.Ambuse - Asstt. Secretary
5) Shri.D.R.Bendre - Treasurer
6) Sou. M.G.Sortur - Ladies Representative

After presendial speech of Shri.B.V.Kulkarni the Vote of Thanks were offered by S.K.Bal. The meeting concluded after recital of 'Pasayadan' by D.R.Bendre.

- T.M.Patil, Secretary

अबतक तेरा सौ पचास !!
श्री.पुणेकर यांची सभासद नोंदणी

बऱ्याच जणांना वेगवेगळ्या प्रकारचे छंद असतात. असे 'छांदिष्ट' लोक सेवानिवृत्तीनंतरही स्वस्थ बसत नाहीत. अनेकजण लेखन, गायन-वादन, आध्यात्मिक मनन-चिंतन, एखाद्या समाजोपयोगी संस्थेत स्वयंसेवक/कार्यकर्ते म्हणून काम करणे इ. मधे आपला वेळ चांगल्या रीतीने व्यतीत करत असतात. अशा छांदिष्ट वृत्तीचा उपयोग, आपले पुण्यातील एक सभासद (वय वर्षे ७६ फक्त) श्री.विनयकुमार पुणेकर ह्यांनी, आपल्या असोसिएशनची सभासद संख्या वाढविण्यासाठी योग्यरीतीने केला. गेली १६ वर्षे अथक प्रयत्न करून आतापर्यंत एकूण १३५० पेन्शनर सभासद/सहसभासद व फॅमिली पेन्शनर सभासद नोंदणी करून एक प्रकारे विक्रमच प्रस्थापित केला. अशा वेळी आपले मुंबई येथील श्री.डी.आर.तिरोडकर यांचीही अशी विक्रमी कामगिरी आठवते. अशी माणसेच कुठल्याही संघटनेची ताकद असतात. असे आणखीनही कार्यकर्ते इतर विभागातून कार्यरत आहेत व वेळोवेळी अशांच्या कार्याची दखल त्या त्या विभागात वार्षिक सभांच्यावेळी घेतली जाते.

निवृत्त झाल्यावर आपणहून असोसिएशनचे सभासद होणारे कमीच. बहुतांश सभासद त्यांच्या घरी आपले कार्यकर्ते गेल्यामुळचे सभासद झालेले आहेत. कांहीजण असेही म्हणणारे आहेत की, 'अजून आमच्याकडे कोणी कसे आले नाही?' पण ते हे विसरतात की येणारा कार्यकर्ता हा आपल्यासारखाच निवृत्त झालेला आहे, त्यालाही वयोमानानुसार शारीरिक व्याधी असण्याची शक्यता असेल. तेव्हा आपणही आपल्या बँकेतून पुढे निवृत्त होणाऱ्याला सभासद करून घेऊन अशा निरलस कार्यकर्त्यांचा भार हलका करण्यास मदत करावी. निदान तसे अपेक्षित आहे.

हे सर्व लिहिण्याचे प्रयोजन म्हणजे, श्री.पुणेकरांनी त्यांच्या १३५० व्या सभासद नोंदणीसाठी, त्या नवीन सभासदाच्या विनंतीनुसार, त्या नवीन सभासदाच्या घरी जाऊन व ज्येष्ठ सभासदांच्या उपस्थितीत नोंदणी केली. हे नवीन सभासद म्हणजे श्री.प्रमोद विश्वनाथ अकोलकर व सहसभासद त्यांच्या पत्नी सौ.अलका, जे आपल्या केंद्रीय कार्यालयातून लायझन ऑफिसर म्हणून निवृत्त झाले व पुण्यात स्थायिक झाले. श्री.अकोलकरांचे वडीलही पूर्वी आपल्या बँकेत होते. वडिलांच्या पश्चात त्यांच्या आई फॅमिली पेन्शनर सभासदही होत्या. नुकतेच गेल्या महिन्यात त्यांचे निधन झाले. आईच्या स्मृतिप्रीत्यर्थ श्री.अकोलकरांनी आपल्या असोसिएशनला रु.१३,५००/- ची देणगीही दिली. वास्तविक त्यांनी आधी रु.१०,०००/- ची देणगी देण्याचे ठरवले होते. पण श्री.पुणेकरांच्या १३५० वे सभासद होण्याच्या योगामुळे त्यांनी उत्स्फूर्तपणे देणगीचा आकडा वाढवून रु.१३,५००/- केला. या आपुलकीबद्दल असोसिएशन श्री.अकोलकरांचे आभार मानते. या विक्रमी सभासद-नोंदणी निमित्त श्री.पुणेकर हे ही कौतुकास पात्र आहेत. श्री.पुणेकरांचे हार्दिक अभिनंदन ! अशा कार्यकर्त्यांच्या बळावरच आपली संघटना वर्धिष्णु होत आहे. श्री.दांडेकरांसारखे ८० व्या वर्षीसुद्धा अद्वितीय कार्य करत रहाण्याचा आदर्श ठेवून, सभासदांनी केवळ पेन्शनवाढीचे सर्क्युलर येण्याची वाट बघत घरी स्वस्थ न बसतां, असोसिएशनच्या कार्यात आपपल्या परीने सक्रिय व्हावे हीच या प्रसंगी अपेक्षा.

- सेक्रेटरी

पुणे येथील सभासदांसाठी

आपल्या पुणे येथील असोसिएशन ऑफिसमध्ये असोसिएशनचे दैनंदिन अकाऊंटस्चे काम करण्यासाठी कार्यकर्त्यांची त्वरेने आवश्यकता आहे. तरी आपल्या सभासदांपैकी ज्यांना स्वेच्छेने काम करण्याची इच्छा असेल अशा पुणेस्थित सभासदांनी आपल्या पुणे कार्यालयात सोमवार ते शुक्रवार या दिवशी सायंकाळी ६ ते ७.३० या वेळेमध्ये श्री.बर्वे, ट्रेझरर, यांचेशी त्वरित संपर्क साधावा ही नम्र विनंती.

- सेक्रेटरी

SBI Retired Employees Medical Benefit Scheme-III
Attention - All Members

Members are requested to use the printed forms 'A' and 'B' supplied by the Bank. Now the forms are made available at the Branches.

Form 'A' : To be used by eligible existing members/non-members. In other words, those eligible pensioners who retired before 14th October 2009. The membership application should be made before 13th October 2010 (i.e. within 12 months from the date of e-Circular).

Form 'B' : To be used by would be retirees (i.e. those who will retire after 14th October 2009) and they will have to apply **within three months** from receipt of first pension, which please be noted.

- Secretary

Attention State Bank Shareholder-Pensioners

It has been advised by the Shares & Bonds Deptt.,Mumbai LHO vide its letter No.BPM/CC/ 1351 dt.05-10-2009 that the Dividends on SBI shares can be easily credited through ECS to the shareholder's account if the 'Mandate' to that effect is given to the respective department through their respective Pension-paying Branch. The proforma of 'Mandate' is given below. The shareholder-pensioners are requested to do the needful, if not already done.

****

The General Manager,
State Bank of India,
Shares & Bonds Deptt.,
Corporate Centre,
State Bank Bhavan,
Madame Cama Road,
Mumbai - 400021

CARE OUR FAX NO.022-22855348

FOR KIND ATTENTION : SHRI.

INVESTOR'S OPTION TO RECEIVE PAYMENT THROUGH CREDIT CLEARING MECHANISM (ECS) / ELECTRONICALLY AS APPLICABLE

1. Investor's Name (i) ____________________
   (ii) ____________________
   (iii) ____________________
2. Present Address ____________________
   ____
   PIN : [| | | | |]
3. Folio No. if shares are held in physical form : ____________________ (in case of physical shares)
4. PF INDEX No. : ____________________
5. Particulars of Bank Account
   a. Bank Name : ____________________
   b. Branch Name : ____________________
   (complete Postal address) PIN : [| | | | |]
   c. 9 Digit Code Number of the Bank and Branch appearing on the MICR cheque issued by the Bank ____________________
   (Please attach a blank "cancelled" cheque or a photocopy thereof)
   d. Account Type : ____________________
   (S.B. Account (code 11) or Current Account (code 10)
   e. Account Number (11 digit as appearing on the cheque book) : [| | | | | | | | | |]
6. For Shares held in demat form
   DP ID : ____________________
   CLIENT ID : ____________________

I hereby declare that the particulars given above are correct and complete. If the transaction is delayed or not effected at all for reasons of incomplete or incorrect information, I will not hold State Bank of India responsible.

Place :

Date :

____
(Signature of the first holder)

PLEASE RETURN TO SHRI____________________, CM/AGM,S&B DEPT, CC, MUMBAI

निसर्ग - चारोळ्या

अंजीर

अंजीराचं झाड, माझ्या घरावर झुकलं ।
आशीर्वाद देण्यासाठी, कमरेतून वाकलं ।

बदाम

बदामाचं छोटं झाड, मायेनं अंगणात वाढलं ।
वाढता वाढता त्यानं, घरावर 'राजछत्र' धरलं ।

आंबा

ग्रीष्माच्या कडक उन्हात, तहानलेल्या आंब्याला पाणी दिलं ।
मोठं झाल्यावर त्यानं, फळांमधून रसाळ अमृत वाटलं ।

नारळ

नाराळाचं झाड, नभी उंच वाढलं ।
बाळांना खांद्यावर घेऊन, पदयात्रेला सज्ज झालं ।

कडूनिंब

सळसळणारा कडूनिंब, मस्त चौफेर डवरला ।
अंगावर ऊन पांघरून, ग्रीष्म ऋतूत मोहरला ।

पिंपळ

मंदिराजवळचा पिंपळ, खळखळून हसला ।
सळसळ टाळ्या वाजवीत, भूपाळी गात बसला ।

वटवृक्ष

नदीकाठचा वटवृक्ष, जलात पारंब्या सोडून विसावला ।
जसा गंगेकाठी ब्रह्मर्षी, ज्ञानसाधनेत स्थिरावला ।

सोनचाफा

सोनचाफा स्वानंदे डोलतो
गुच्छ मोतीयांचे डोई फुलवितो ।
पुष्पे रम्य ती, लाभे झळाळी कांचनाची
रंभा, मेनका भाळती, दृष्ट लागे रविकिरणांची ।

पारिजात

पारिजाताची फुलं, अंगणभर विखुरली ।
सुगंध उधळताना, देहभान विसरली ।

चदंन

चंदन मुक्तहस्ते, सुगंध उधळतो
झिजूनी आयुष्य स्वत:चे घटवितो ।
सुगंधाचे दान, देताना समाधान
त्यागी जीवनाचा त्याला अभिमान ।

पळस

पळसाचं झाड, निष्पर्ण झालं
पानगळीचं त्याला दु:ख नाही ।
ग्रीष्माच्या उनात, केशरफुलं फुलविताना
झुरणं जगणं, स्वभावात नाही ।

बहाळ

बहाळ फुलतो, जसा पुष्कराज झळकतो
काहिली ग्रीष्माची, अंगावर झेलतो ।
पिवळ्या सुवर्णाने अंगकांती खुलते
स्वर्गीय सौंदर्य, त्याच्या फुलांतून डुलते ।

स्वस्तिक

स्वस्तिकाचं झाड, फुलांनी सजलं
शुभ्र फुलाचं, स्नेह संमेलन भरलं ।
नभांगणी ताऱ्यासवे चंद्र हसतो
हास्यकण वेचताना स्वस्तिक फुलतो ।

वसंत ऋतू

लतावेलींना बहर फुलांचा आला
रंग पाचूचा पानांनी परिधान केला ।
आहेर ऋतूराजाने, सृष्टीसुंदरीस केला
नजराणा रूप-लावण्याचा, सप्रेम भेट दिला ।

सफरचंदाचे झाड

सफरचंदाचं झाड, फळांनी लदबदलं
स्वत:कडे बघताना त्याला कृतार्थ वाटलं !
झुंबर फळांचे तोलताना, झाड थोडं वाढलं
वैभवात विनम्र वागणं, मला आदर्श वाटलं !

- पी.बी.भेंडे, यवतमाळ,
फोन - ०७२३३-२४९६१२

सिगरेट !

जळून मी भस्म होणार, उरणार नाही अर्थ
तुझा मात्र जीव घेणार, हाच माझा पुरूषार्थ !

जिनियस !

सफल वृद्धापकाळ जगण्यासाठी
उसळणारं आनंदी मन लागतं
लखख सोनेरी उन्हासारखं त्यासाठी
सदैव जिनियस असावं लागतं !

- माधव नाडकर्णी, मुंबई, दूरध्वनी - २६७७७३३९

District-wise Alphabetical List of New Members admitted after February 2009

(Kindly refer earlier List published in SAMVAD for the month of February 2009)

Pensioner Members

Ahmednagar

PM/9756	MR.NANDKUMAR P. GANDHE
PM/9680	MR.SHANKAR M.HUDDEDAR
PM/9748	MR.KARTIK BHANUDAS INGALE
PM/9910	MR.DIGAMBAR D.KAKADE
PM/9801	MR.SUBHASH M.BIBWE
PM/9780	MR.SUBHASH GOPINATH KAMBLE
PM/9802	MR.DINKAR S.SARAF
PM/9911	MR.DINESH RANGNATH BADVE
PM/9816	MR.PRABHAKAR G.DODIYA
PM/9751	MR.RAVINDRA BALWANT JOSHI
PM/9880	MR.GANGADHAR T.KOTKAR
PM/9803	MR.BHIMRAJ R.SONAVANE

Akola

PM/9869	MR.NARESH M.CHOUDHARI
PM/9906	MR.SANTOSH A.GAWHADE
PM/9763	MR.DNYANESHWAR C. RUPWANE
PM/9695	MR.MAHAVIRPRASAD S.SHARMA
PM/9868	MR.SUBHASH S.SURJUSE
PM/9904	MR.DNYANDEO S.UMBARKAR
PM/9905	MR.RAMCHANDRA V.LOKHANDE
PM/9870	MR.MADHUKAR P.GUJRATHI
PM/9762	MR.RUPRAO NAMDEORAO RAUT

Amravati

PM/9838	MR.SUDHIR V. DESHMUKH
PM/9692	MR.PRALHAD M.LOKHANDE

Aurangabad

PM/9845	MR.YESHWANT D. AHER
PM/9791	MR.NILKANTH D.JIWANE
PM/9888	MR.NAGESH K.JOSHI
PM/9908	MR.ARVIND MAHADEO JOSHI

Bhandara

PM/9677	MR.MADHUSUDAN R.PIMPLAPURE

Buldana

PM/9674	MR.PANDURANG S.CHAUTHANKAR
PM/9673	MR.ISHWARDAS M.DHOPTE
PM/9837	MR.DATTATRAYA P.JOSHI
PM/9718	MR.SHRIRAM N. VIDHOLE
PM/9719	MR.MOTIRAM S.GAWAI
PM/9873	MR.RAMESH J.CHAUDHARI
PM/9675	MR.PRALHAD U. KHEDEKAR
PM/9761	MR.KISAN VITHOBA MORE
PM/9781	MR.RAMANLAL M.PATNI
PM/9697	MR.SANDU K.SONUNE
PM/9874	MR.GIRISH M.UMALKAR
PM/9839	MR.LAHU SHRIPATI ZANKE

Chandrapur

PM/9689	MR.NARAYAN GANPAT GADPAYLE

Dhule

PM/9849	MR.MAGAN G. KAMBLE
PM/9644	MR.CHANDRASHEKHAR K.PANDIT
PM/9805	MR.PANDITRAO M.PAWAR

Dombivali

PM/9770	MR.SITARAM VISHNU DANDEKAR
PM/9853	MR.SUDHEER G.DIVEKAR
PM/9746	MR.S.BALACHANDRAN IYER
PM/9913	MR.SITARAM A.SANSARE
PM/9852	MR.UTTAM S.SONAWANE
PM/9827	MR.SHAMRAO S.PIMPALKAR
PM/9660	MR.SHIVAJI S.SAWANT
BM/9822	MR.VISHNU K.UTTEKAR

Goa

PM/9867	MR.ULHAS L.AROLKAR
PM/9682	MR.SATISH P.CHOPDEKAR
PM/9730	MR.AVITO PAUL MARIO D'SOUZA
PM/9782	MR.MILAN H.DABHOLKAR
PM/9729	MR.KRISHNANATH K.DESAI
PM/9784	MR.GAJANAN S.P. DESAI
BM/9767	MR.ANTONIO F.FERNANDES
PM/9866	MR.JOAO G.FERNANDES
PM/9900	MR.TREVOR T.FERNADES
PM/9865	MR.CHANDRAKANT S.GAONKAR
PM/9768	MR.JOSE ANGELO C.LOURENCO
PM/9684	MR.LOUIS ANTHONY MENEZES
PM/9686	MR.MARCELINO PINTO
PM/9683	MR.SURYAKANT W.SAMANT
PM/9681	MR.DINANATH T.SAWANT
PM/9685	MR.BANSILAL P. SHETKAR

Gondia

PM/9836	SMT.SHANTABAI V.PAWAR
PM/9835	MR.BRAHMADAS A.SUKHDEV

Jalgaon

PM/9722	MR.CHANDRAKANT B. AMBEKAR
PM/9887	MR.PRALHAD M.KHAMBAYAT
PM/9886	MR.VILAS R.KULKARNI
PM/9724	MR.UDAY SITARAM NARKHEDE
PM/9723	MR.RAMDAS NAMDEO PATIL
PM/9725	MR.RAMESH K.PATIL
PM/9688	MR.VALMIKRAO RAGHO PATIL
PM/9889	MR.GOVIND C.CHITTE

Kolhapur

PM/9808	MR.PANDURANG G.BORKAR
PM/9899	MR.MARUTI D.KAMBLE
PM/9843	MR.ANIL V.KULKARNI
PM/9812	MR.SATISHCHANDRA J.MUDHALE
PM/9710	MRS.UMA N.NATU
PM/9711	MR.RAVINDRA S.PANDIT
PM/9844	MR.VIRAJ G.PATIL
PM/9893	MR.SUBRAO S.WADIKAR
PM/9923	MR.DATTATRAY B. CHAVAN
PM/9794	MR.VITHAL D.KAMBLE
BM/9646	MR.NIVRUTI LAXMAN SHEWALE

Latur

PM/9909	MR.SAYEED PASHA K.INAMDAR

Mumbai

PM/9862	SMT.KAMALA K.ARYA
PM/9732	MR.DINKAR KONDIBA BAGADE
PM/9858	MR.PRABHAKAR A.BODAS
PM/9825	MR.ASHOK P.CHANDIRAMANI
BM/9826	MR.M.P.CHEEMU
PM/9823	SMT.NINETTE B.D'SOUZA
PM/9863	MRS.SADHANA A.DANDEKAR
PM/9747	MR.ANIRUDHA J.DAVDA

PM/9634	MR.VIJAYKUMAR D.DEODHAR
PM/9829	MR.MANOHAR B.DESHPANDE
PM/9884	MR.PRASAD GOVIND DESHPANDE
PM/9655	SMT.APARNA M.GADGIL
PM/9799	MRS.MEENA K.GANGOLLI
PM/9821	MR.KRISHNA V.GHADIGAONKAR
PM/9854	MR.VASANT R.GOLE
PM/9918	MR.JOHN N.GOMES
PM/9640	MRS.SHUBHRA SARAN GUPTA
PM/9738	MR.VISHNU GOPAL HALDE
PM/9851	MR.ARJUN R.KAKIRDE
PM/9637	MR.SURENDRA S.KAMATH
PM/9774	MR.ARJUN BABU KAMBLE
PM/9798	MR.SHRIKRISHNA K. KARGUTKAR
PM/9666	MR.PASKU B.KASKAR
PM/9635	MR.HEMCHANDRA D.KATKAR
PM/9745	MR.ASHOK SHIVRAM KELKAR
PM/9665	MRS.MEGHANA A.KHILANI
PM/9707	MR.RAMCHANDRA B.KULKARNI
PM/9860	MR.PRAKASH M.MHATRE
PM/9736	MR.DEVASHISH KUMAR MUKHERJEE
PM/9795	MR.RAOJI P.MUNGEKAR
PM/9861	MR.MOHAN J.MUZUMDAR
PM/9639	MR.PRADEEP J.NABAR
PM/9663	MRS.SUCHITRA S.NACHANE
PM/9830	MRS.M.SULOCHANA BALAN NAIR
PM/9855	MR.SHRIKANT V.NAYAK
PM/9638	MR.SHYAMSUNDER R.PADUKONE
PM/9773	MRS.SANDHYA V.PALSHETKAR
PM/9772	MR.ANIL P. PANDIT
PM/9796	MR.SURESH R.PARAB
PM/9656	MR.VILAS DIWAKAR PATHAK
PM/9664	MR.KIRAN H.PATHARE
PM/9636	MR.SAKHARAM B.PATIL
PM/9667	MR.UDAY B.PATIL
PM/9735	MR.ASHOKKUMAR BULA PATIL
PM/9741	MR.SHRIVIKAS K.PHATAK
PM/9703	MRS.LEELA RAJAGOPALAN
PM/9800	MR.CHANDRAKANT N.RAJANI
PM/9739	MR.PANDURANG S.RAUT
PM/9771	MR.AJIT MADHAVRAO SALVI
PM/9769	MR.RANGNATHAN SAMPATH
PM/9917	MR.S.SARANGARAJAN
PM/9704	MR.RAMESH T.SAVANT
PM/9658	MR.KASTURANGAN SESHADRI
PM/9731	MR.KIRTIKUMAR D.SHAH
PM/9662	MR.GOVIND GOPAL SHANBHAG
PM/9916	MR.KRISHNA N.SHETTY
PM/9797	MR.BHALCHANDRAN SHRIDHARAN
PM/9706	MR.KRANTIKUMAR A.RAUT
PM/9788	MR.KESHAV BABURAO TIKEKAR
PM/9820	MR.SHARAD SONU VALANJU
PM/9657	MR.GHANSHYAM J.VYAS
PM/9790	MR.AJIT M.WAINGANKAR
PM/9859	MR.HANMANT P.YADAV.
PM/9824	MRS.SAVITA C.ZAVERI
PM/9920	MR.VILAS P.GAIKWAD
PM/9744	MR.DAYANAND G.PAI
PM/9793	MR.DATTARAM NANA TAVATE

Nagpur

PM/9721	MRS.SUBHASH G.DESAI
PM/9693	MR.CHANDRAHASYA G.DONGRE
PM/9676	MRS.KUNDA S.MESHRAM
PM/9907	MR.ANANDRAO D.MESHRAM
PM/9720	MR.CHANDRAKANT D. NAGRAJ
PM/9764	MR.NANDKISHOR GOPALRAO PARKHI
PM/9831	MR.GOPAL J.PENDHARI
PM/9872	MR.DEVIDAS B.RAJANKAR
PM/9694	MR.ASHOK P.VALOKAR
PM/9871	MR.RADHESHYAM R.VIJAYVARGI
PM/9902	MR.SHAMJI S.WALDE

Nanded

PM/9846	MR.BABARAO K. BENDRIKAR
PM/9687	MR.DINESH KESHAV GIRI
PM/9847	MR.CHANDRAKANT S.GOVINDWAR
PM/9848	MR.NANAJI T.BORKAR
PM/9766	MR.SHIVAJI MAROTI WAGH

Nandurbar

PM/9806	MR.KISHORE DAMU BORSE
PM/9645	MR.SURESH D.GAVIT

Nashik

PM/9818	MR.BHANUPRATAP S. DESHMUKH
PM/9678	MR.SHIVAJI J.DHAMNE
PM/9716	MR.DIWAKAR B.DIXIT
PM/9759	MR.PRAMOD HARIBHAU GOKHALE
PM/9757	MR.SUBHASH SHANTILAL GUGLE
PM/9758	MR.BHARAT JAMBUKUMAR JAIN
PM/9879	MR.GOPAL D.JOSHI
PM/9809	MRS.SNEHA MILIND KALE
PM/9749	MR.VIKAS TRIMBAK KHARE
PM/9810	MR.PRABHAKAR J.KOTHAWADE
PM/9807	MR.BENJAMIN JAMES PUNJABI
BM/9647	MR.BANSIDHAR K.AHER
PM/9850	MR.ARVIND M.DHARMADHIKARI

Pune

PM/9649	MRS.GAURI GANESH AGASHE
PM/9815	MR. DASHRATH DADAJI AHER
PM/9672	MR.VILAS K. AJOTIKAR
PM/9648	MR.CHANDRAKANT N.ARADHYE
PM/9922	MR.GURUNATH R.BAPAT
PM/9896	MR.MILIND SHANKAR BHAVE
PM/9712	MR.BHASKAR NAGESH BRAHME
PM/9659	MR.RAMESHCHANDRA D.CHOUGULE
PM/9877	MR.PRABHAKAR L. DEO
PM/9755	MR.VIJAYKUMAR N.DESHMUKH
PM/9734	MR.MAKARAND P.DESAHPANDE
PM/9890	MRS.UMA P.DESHPANDE
PM/9726	MR.SURESH L.DHARMADHIKARI
PM/9891	MR.SHRIKANT S.EDKE
PM/9671	MR.LAXMAN DADA FARAGADE
PM/9897	MR.SUNIL C.GUDGE
PM/9632	MR.SUDHIR W.HIVAREKAR
PM/9753	MR.PRADIP BHALCHANDRA INAMDAR
PM/9668	SMT.SAROJA SUNDARRAJAN IYER
PM/9654	MR.MARUTI G.JADHAV
PM/9885	MR.RAMESH B.JADHAV
PM/9750	MR.PRAKASH RAVINATH KAMATH
PM/9828	SMT.SHRADHA M.KARULKAR
PM/9842	MR.DILIP S.KASHIKAR

PM/9811	MR.DEVIDAS S.KHARBADE
PM/9709	MR.NANDKISHOR N.KULKARNI
PM/9714	MR.DEEPAK BHASKAR KULKARNI
PM/9760	MRS.SANDHYA SHRIKANT KULKARNI
PM/9878	MR.SUDHIR D.KULKARNI
PM/9883	MRS.DEVYANI S.KULKARNI
PM/9921	MR.PRABHAKAR A. MAHAJAN
PM/9813	MR.VASANT S. MARATHE
PM/9876	MR.BHANUDAS K.MORE
PM/9785	MRS.RAJANI V.NAMJOSHI
PM/9713	MR.VASANT GOVIND OAK
PM/9708	MR.DEEPAK SHRIDHAR OZARKAR
PM/9631	MRS.MEGHA R.PANDIT
PM/9752	MR.UTTAM KUMAR PANIYADI
PM/9653	MR.SUHAS K.PATWARDHAN
PM/9754	MR.DATTATRAY NARAYAN PENDSE
PM/9812	MR.RAMESH WAMAN PIMPODKAR
PM/9775	MRS.VASANTI SRINIWAS RAO
PM/9650	MR.ANIL M. RISWADKAR
PM/9715	MR.HARIBHAU N. SALI
PM/9882	MR.CHANDRAKANT P.TAKALE
PM/9776	MR.RAMDAS H.UGLE
PM/9841	MR.HEMKUMAR R.VIBHANDIK
Raigad	
PM/9740	MRS.AARTI RAGHUNATH PRABHU
PM/9661	MR.JAYANT K.MHATRE
PM/9914	MR.KAMLAKAR S.SALVI
PM/9705	MR.RAVIKANT G.SHET
Ratnagiri	
PM/9728	MR.RAMESH R.HATHKAMBKAR
PM/9901	MR.MADHUKAR G.LANJEKAR
BM/9727	MR.JAIRAM MALU SAWANT
Sangli	
PM/9895	MR.VASANT R.KULKARNI
PM/9894	MR.VITHALRAO B.SAWANT
PM/9817	MR.RAMCHANDRA P.SONAWANE
Satara	
BM/9717	MR.RAMCHANDRA G.KHANDAIT
PM/9633	MR.HEMANT T.KULKARNI
Sindhudurg	
PM/9778	SMT.RAJANI L. KHAKKAR
PM/9779	MR.GAJANAN K.MATHEKAR
Solapur	
PM/9670	MR.CHNDRASHEKHAR S.HALMANIYAR
PM/9679	MR.ASHOK P.JAGTAP
PM/9814	MR.SHAM MANOHAR KAMBLE
PM/9777	MR.SANMUKH T. KSHIRSAGAR
PM/9669	MR.DILIP M.SHAHAPURE
PM/9898	MRS.MITRAVRINDA G.SORTUR
PM/9783	MR.SUBHASH B.SURVASE
PM/9804	MR.LIMBAJI D.KAMBLE
BM/9651	MR.MOHAN DAMODAR KHARAT
PM/9652	MR.PANDURANG S.ZINJADE
Thane	
BM/9819	MR.DATTA P.BHUWAD
PM/9765	MR.PRAKASH PRABHAKR KANADE
PM/9641	MRS.PRADNYA D. KULKARNI
PM/9733	MR.BHIKAJI S.LAD
PM/9789	MR.SUDHIR J.SARAWADE
PM/9864	MR.ASHOK G.SAWANT
PM/9737	MRS.DIPTI V. VAIDYA
PM/9912	MR.RAJARAM K. GAICHORE
PM/9743	SMT.SHANKUNTALA R.PATIL
PM/9792	MR.EKNATH V.VAGHANBRE
PM/9915	MR.ASHOKKUMAR N. AGRAWAL
PM/9742	MR.ANANT V. DESHKULKARNI
PM/9787	MR.ARUN R.ADVALKAR
PM/9701	MR.ANNA J. BAGAL
PM/9642	MR.VASANT A.BALLAL
PM/9786	MR.SAKHARAM R.KARANJKAR
PM/9702	MR.YASHWANT T.MANDALE
PM/9919	MR.SAMBHAJI V.SAWANT
PM/9700	MR.SURESH MADHUKAR TELAVANE
PM/9857	MRS.SUSHILA D.TUPE
BM/9856	MR.SHAM BHIKU YELVE
Wardha	
PM/9833	MR.ASHOK P.DESHKAR
BM/9691	MR.RAMDAS MOTIRAM DHERE
PM/9875	MR.SUYAKANT H.SHROTE
PM/9696	MR.MAROTI N.DHOK
PM/9834	MR.NANDKISHORSINGH L. DIXIT
PM/9832	MR.RAMESH N.JAURKAR
Washim	
BM/9903	MR.GOPAL S.KHARBADKAR
PM/9698	MR.BIRJU S.NAKWAL
Yavatmal	
PM/9840	MR.UDAY M. DESHPANDE
PM/9699	MR.KRISHNA P.WAGHMARE
PM/9881	MR.LAXMAN H.THAMKE

Associate Members

Ahmednagar	
APM/8523	MRS.VRUSHALI NANDKUMAR GANDHE
APM/8459	MRS.VAISHALI S.HUDDEDAR
APM/8515	MRS.VIDYAGAURI KARTIK INGALE
APM/8666	MRS.SUSHILA D.KAKADE
APM/8563	MRS.SHOBHA S.BIBWE
APM/8562	MRS.SUSHAMA S.KAMBLE
APM/8564	MRS.VANDANA D.SARAF
APM/8667	MRS.RAJANI D.BADVE
APM/8577	MRS.VEENA P.DODIYA
APM/8518	MRS.UJWALA RAVINDRA JOSHI
APM/8637	MRS.SUSHILA G.KOTKAR
APM/8565	MRS.MANISHA B.SONAVANE
Akola	
APM/8626	MRS.SUNITA N.CHOUDHARI
APM/8662	MRS.CHANDRAKALA S.GAWHADE
APM/8529	MRS.SHOBHA DNYANESHWAR RUPWANE
APM/8468	MRS.SHOBHADEVI M.SHARMA
APM/8625	MRS.DEEPA S.SURJUSE
APM/8660	MRS. RENU D.UMBARKAR
APM/8661	MRS.KUSUM R.LOKHANDE
APM/8627	MRS.MANDAKINI M.GUJRATHI
APM/8528	MRS.ASHA RUPRAO RAUT
Amravati	
APM/8598	MRS.ASHA S.DESHMUKH
APM/8466	MRS.ROHINI P.LOKHANDE
Aurangabad	
APM/8605	MRS. VIJAYA Y.AHER
APM/8644	MRS.SHAILA N. JOSHI
APM/8664	MRS.ASHWINI ARVIND JOSHI

Bhandara

APM/8456	MRS.MADHAVI M.PIMPLAPURE

Buldana

APM/8453	MRS.PUSHPA P.CHAUTHANKAR
APM/8452	MRS.PURNIMA I.DHOPTE
APM/8597	MRS.NIRMALA D.JOSHI
APM/8489	MRS.SHOBHA M. GAWAI
APM/8630	MRS.RAJASHRI R.CHAUDHARI
APM/8454	MRS.SHAKUNTALA P. KHEDEKAR
APM/8543	MRS.PADMA R.PATNI
APM/8470	MRS.LAXMIBAI S.SONUNE
APM/8631	MRS.SARITA G.UMALKAR
APM/8599	MRS.G. LAHU ZANKE

Chandrapur

APM/8464	MRS.YAMINI N.GADPAYLE

Dhule

APM/8429	MRS.NAMITA C.PANDIT
APM/8567	MRS.PRAMILA P.PAWAR

Dombivali

APM/8535	MRS.ARCHANA S.DANDEKAR
APM/8612	MRS.SADHANA S. DIVEKAR
APM/8513	MRS.RAJESHWARI B.IYER
APM/8669	MRS.SHEETAL S.SANSARE
APM/8611	MRS.SUSHILA U.SONAWANE
APM/8589	MRS.SHOBHA S.PIMPALKAR
APM/8442	MRS.VANDANA S.SAWANT
ABM/8585	MRS.SULOCHANA V.UTTEKAR

Goa

APM/8624	MRS.ASHA U.AROLKAR
APM/8460	MRS.AMITA S.CHOPDEKAR
APM/8496	MRS.ALZIRA D'SOUZA
APM/8544	MRS.VIDYA M.DHABHOLKAR
APM/8547	MRS.GAMITA G.P.DESAI
APM/8546	MRS.CAITANA F.C. FERNANDES
APM/8623	MRS.ROSY FRENANDES
APM/8656	MRS.LILLIAN FERNANDES
APM/8533	MRS.ESTELA MARIA LOURENCO
APM/8461	MRS.JAONITA Y.MENENZES

Gondia

APM/8596	MRS.PUSHPA B.SUKHDEV

Jalgaon

APM/8492	MRS.VANDANA C. AMBEKAR
APM/8643	MRS.PUSHPA KHAMBAYAT
APM/8642	MRS.VEENA V.KULKARNI
APM/8494	MRS.SUSHAMA UDAY NARKHEDE
APM/8493	MRS.VIJAYA RAMDAS PATIL
APM/8463	MRS.SINDHU V. PATIL
APM/8645	MRS.LEELAVATI C.CHITTE

Kolhapur

APM/8570	MRS.SHILPA P.BORKAR
APM/8655	MRS.MUGDHA M.KAMBLE
APM/8603	MRS.NEETA A.KULKARNI
APM/8648	MRS.SULAKSHANA S.MUDHALE
APM/8481	MR.NARASINHA A.NATU
APM/8482	MRS.RUPALI R.PANDIT
APM/8604	MRS.RAJSHREE V. PATIL
APM/8649	MRS.RAJESHWARI S.WADIKAR
APM/8679	MRS.SHASHIKALA D. CHAVAN
APM/8556	MRS.ARUNA V.KAMBLE
APM/8431	MRS.LAXMIBAI N.SHEWALE

Latur

APM/8665	MRS. BEGUM PASHA INAMDAR

Mumbai

APM/8498	MRS.SHOBHA D.BAGADE
APM/8505	MR.PRAKASH A.BAGAYATKAR
APM/8617	MRS.ASHA P.BODAS
APM/8587	MRS.MILISHA A. CHANDIRAMANI
APM/8582	MRS.LATIKA V.CHAVAN
ABM/8588	MRS.H.A. HASEENA CHEEMU
APM/8621	MR.AJIT G.DANDEKAR
APM/8514	MRS.ABHA A.DAVDA
APM/8420	MRS.VRUSHALI V.DEODHAR
APM/8591	MRS.RAJANI M.DESHPANDE
APM/8560	MR.KISHORE N.GANGOLLI
APM/8583	MRS.SHOBHA GHADIGAONKAR
APM/8613	MRS.ANURADHA V.GOLE
APM/8674	MRS.JANE GOMES
APM/8426	MR.GANGA SARAN GUPTA
APM/8507	MRS.SUNITA V.HALDE
APM/8610	MRS.SUCHITRA A.KAKIRDE
APM/8423	MRS.LATA S.KAMATH
APM/8539	MRS.KALA A. KAMBLE
APM/8559	PALLAVI S.KARGUTKAR
APM/8446	MRS.ANNIE P.KASKAR
APM/8421	MRS.ANUSHANGITA H.KATKAR
APM/8445	MR.ASHOK H.KHILANI
APM/8478	MRS.SAILAXMI R.KUKKARNI
APM/8619	MRS.MANISHA P.MHATRE
APM/8584	MRS.MANGALA D. MHATRE
APM/8502	MRS.RUMA MUKHERJEE
APM/8557	MRS.HEMANGI R.MUNGEKAR
APM/8420	MRS.SHEELA M.MUZUMDAR
APM/8425	MRS.PRITI P.NABAR
APM/8444	MR.SANJAY M.NACHANE
APM/8592	MR.T.BALAN NAIR
APM/8614	MRS.NANDINI S.NAYAK
APM/8424	MRS.KAVITA S.PADUKONE
APM/8538	MR. VIDHYADHAR V.PALSHETKAR
APM/8537	MRS.ANUYA ANIL PANDIT
APM/8438	MRS.SHUBHADA V.PATHAK
APM/8422	MRS.SULBHA S.PATIL
APM/8447	MRS.SMITA U.PATIL
APM/8501	MRS.SHOBHA A.PATIL
APM/8510	MRS.SMITA S.PHATAK
APM/8474	MR.L. RAJAGOPALAN
APM/8561	MRS.CHANDA C.RAJANI
APM/8508	MRS.SHAMA P.RAUT
APM/8536	MRS.MANISHA A.SALVI
APM/8534	MRS.VIJAYLAKSHMI SAMPATH
APM/8673	MRS.ROHINI SARANGARAJAN
APM/8506	MR.MANGESH B.SARDESAI
APM/8475	MRS.ARATI R. SAVANT
APM/8440	MRS.PRIYA SESHADRI
APM/8497	MRS.VARSHA K.SHAH
APM/8672	MRS.JAYANTI K.SHETTY
APM/8558	MRS.GEETHA SHRIDHARAN
APM/8477	MRS.SUDHA K.RAUT
APM/8504	MR. MADHAV NAGESH THATTE
APM/8551	MRS.MEENA K.TIKEKAR
APM/8581	MRS.SUCHITA S.VALANJU

APM/8439	MRS.PUSHPA G.VYAS
APM/8553	MRS.LEKHA A.WAINGANKAR
APM/8618	MRS.SUBHADRA H.YADAV
APM/8586	MR.CHANDRAKANT M.ZAVERI
APM/8676	MRS.VAISHALI V.GAIKWAD
APM/8512	MRS.AMITA D.PAI
APM/8555	MRS.ASHALATA D.TAVATE
Nagpur	
APM/8491	MRS.APARNA S. DESAI
APM/8455	MR.SHYAMRAO M. MESHRAM
APM/8663	MRS.NALINI A.MESHRAM
APM/8490	MRS.ANJALI C.NAGRAJ
APM/8530	MRS.SUNITA NANDKISHOR PARKHI
APM/8629	MRS.SINDHU D.RAJANKAR
APM/8467	MRS.SAVITA A. VALOKAR
APM/8628	MRS.SUSHEELA VIJAYVARGI
APM/8658	MRS.GOPIKA S.WALDE
Nanded	
APM/8606	MRS.NANDABAI B. BENDRIKAR
APM/8462	MRS.SNEHAL D.GIRI
APM/8607	MRS.SHAKUNTALA GOVINDWAR
APM/8608	MRS.CHATURABAI N.BORKAR
APM/8532	MRS.SUSHILABAI S.WAGH
Nandurbar	
APM/8568	MRS.MINAL K.BORSE
APM/8430	MRS.DAMYANTI S.GAVIT
Nashik	
APM/8579	MRS.SARITA DESHMUKH
APM/8457	MRS.USHA S.DHAMNE
APM/8487	MRS.PRATIBHA D.DIXIT
APM/8526	MRS.MADHURI PRAMOD GOKHALE
APM/8524	MRS.MANGAL SUBHASH GUGLE
APM/8525	MRS.SHOBHA BHARAT JAIN
APM/8636	MRS.GAYATRI G.JOSHI
APM/8571	MR.MILIND D.KALE
APM/8516	MRS.VILASINI VIKAS KHARE
APM/8572	MRS.REKHA P.KOTHAWADE
APM/8569	MRS.MEENA B.PUNJABI
APM/8432	MRS.SHARDA B.AHER
APM/8609	MRS.ARCHANA DHARMADHIKARI
Pune	
APM/8434	MR.GANESH P.AGASHE
APM/8574	MRS.SULBHA D.AHER
APM/8451	MRS.SUREKHA V. AJOTIKAR
APM/8433	MRS.HARSHADA C.ARADHYE
APM/8678	MRS.JAYSHREE G.BAPAT
APM/8652	MRS.ASHVINI M.BHAVE
APM/8483	MRS.BHARTI B.BRAHME
APM/8441	MRS.RAJANI R.CHOUGULE
APM/8634	MRS.GEETA PRABHAKAR DEO
APM/8522	MRS.VAISHALI VIJAYKUMAR DESHMUKH
APM/8500	MRS.MITALI M.DESHPANDE
APM/8646	MR.PRAMOD R.DESHPANDE
APM/8495	MRS.SHILPA S.DHARMADHIKARI
APM/8647	MRS.SHARMILA S.EDKE
APM/8450	MRS.SWATI L.FARAGADE
APM/8653	MRS.SHARYU S.GUDGE
APM/8418	MRS.SANJIVANI S.HIVAREKAR
APM/8520	MRS.PRADNYA PRADIP INAMDAR
APM/8437	MRS.KAMINI M.JADHAV
APM/8641	MRS.RESHMA R.JADHAV
APM/8517	MRS.ASHA PRAKASH KAMATH
APM/8602	MRS.DIPTI D.KASHIKAR
APM/8573	MRS.NUTAN D.KHARBADE
APM/8480	MRS.VIDYA N.KULKARNI
APM/8485	MRS.SMITA DEEPAK KULKARNI
APM/8527	MR.SHRIKANT S. KULKARNI
APM/8635	MRS.SANGEETA S.KULKARNI
APM/8640	MR.SANJEEV D.KULKARNI
APM/8677	MRS.MANISHA P.MAHAJAN
APM/8633	MRS.SHEELA B.MORE
APM/8548	MR.VIJAY C.NAMJOSHI
APM/8484	MRS.VARSHA V.OAK
APM/8479	MRS.ANJLI DEEPAK OZARKAR
APM/8417	MR.RAJENDRA G.PANDIT
APM/8519	MRS.PRIYA UTTAM PANIYADI
APM/8436	MRS.TRUPTI S.PATWARDHAN
APM/8521	MRS.APARNA DATTATRAY PENDSE
APM/8574	MRS.SHOBHA R.PIMPODKAR
APM/8540	MR.B.SRINIWAS RAO
APM/8435	MRS.BHARATI ANIL RISWADKAR
APM/8486	MRS.SULBHA H.SALI
APM/8639	MRS.SHARAYU C.TAKALE
APM/8541	MRS.LATA RAMDAS UGLE
APM/8601	MRS.URMILA H.VIBHANDIK
Raigad	
APM/8509	MR.RAGHUNATH P.PRABHU
APM/8443	MRS.SANDHYA J.MHATRE
APM/8670	MRS.SHILPA K.SALVI
APM/8476	MRS.HANSA R.SHET
Ratnagiri	
APM/8657	MRS.MEENA M.LANJEKAR
Sangli	
APM/8651	MRS.VAISHALI V.KULKARNI
APM/8650	MRS.PRAMODINI V.SAWANT
APM/8578	MRS.SAROJINI R.SONAWANE
Satara	
APM/8488	MRS.SAVITRI R.KHANDAIT
APM/8419	MRS.SHAILAJA H.KULKARNI
Solapur	
APM/8449	MRS.GOURA C.HALMANIYAR
APM/8458	MRS.PRAMILA A.JAGTAP
APM/8575	MRS.SMITA S.KAMBLE
APM/8542	MRS.RUKHIMINI S.KSHIRSAGAR
APM/8448	MRS.ARUNA D.SHAHAPURE
APM/8654	MR.GOPAL B.SORTUR
APM/8545	MRS.INDU,ATI S.SURVASE
APM/8566	MRS.SINDHU L.KAMBLE
Thane	
ABM/8580	MRS.SANGITA D.BHUWAD
APM/8531	MRS.JAYSHRI P. KANADE
APM/8427	MR.DILIP D. KULKARNI
APM/8499	MRS.SUDHA B.LAD
APM/8552	MRS.MEENA S.SARAWADE
APM/8622	MRS.VIJAYA A. SAWANT
APM/8503	MR.VINAY M.VAIDYA
APM/8668	MRS.RASHMI R.GAICHORE
APM/8554	MRS.MANDAKINI E.VAGHANBRE
APM/8671	MRS.ALKADEVI A. AGRAWAL
APM/8511	MRS.ALKA A.DESHKULKARNI

APM/8550	MRS.ARCHANAA.ADVALKAR
APM/8472	MRS.SULOCHANAA. BAGAL
APM/8428	MRS.REKHA V.BALLAL
APM/8549	MRS.JAYSHREE S.KARANJKAR
APM/8473	MRS.BHAMABAI Y.MANDALE
APM/8675	MRS.SARASWATI S.SWANT
APM/8471	MRS.MADHURI S.TELAVANE
APM/8616	MRS.DATTATRAYA G.TUPE
APM/8615	MRS.JOSHANA S.YELVE
Wardha	
APM/8594	MRS.ASHWINI A.DESHKAR
ABM/8465	MRS.SUSHILA R.DHERE
APM/8632	MRS.KAMALABAI S.SHROTE
ABM/8469	MRS.SARASWATI M.DHOK
APM/8595	MRS.KIRAN N.DIXIT
APM/8593	MRS.LATA R. JAURKAR
Washim	
ABM/8659	MRS.REKHA G.KHARBADKAR
Yavatmal	
APM/8600	MRS.ASHWINI U.DESHPANDE
APM/8638	MRS.UJWALA L.THAMKE

Family Pensioner Members

Buldana	
FPBM/1024	SMT.KAMAL RAMBHAU BOPLE
Dombivali	
FPPM/1020	SMT.VIDYA N.PUTHRAN
Gadchiroli	
FPPM/1018	SMT.NIRMALA GOPAL BARSINGE
Latur	
FPBM/1017	SMT.SWATI H.KHAROLKAR
FPBM/1012	SMT.VAISHALI BALASAHEB BANSODE
FPPM/1021	SMT.USHA K.DARADE
Mumbai	
FPPM/1015	SMT.AMELIA D'MELLO
FPPM/1022	MR.DEEPAK C.SAMPAT
FPPM/1016	SMT.VANMALAA.BHATANKAR
Nagpur	
FPBM/1023	SMT.NEELAM G.GODSELWAR
Pune	
FPPM/1019	SMT.GAURI D.KULKARNI
Solapur	
FPBM/1014	SMT.CHAYYA M.PATIL
Wardha	
FPBM/1013	SMT.KALPANA P. PARANJAPE

Attention Members

Members should note, especially from Mumbai, that Shri.S.B.Gokhale, Jt. Secretary of the Association and Secretary of the Mumbai Zonal Sub-Centre, has gone to Australia for about six months to see his son. In his absence Shri.S.M.Dharadhar will look after his work, whose contact Mobile No. is 98198466465 which please be noted.

- Secretary

TOURWAYS आयोजित

ठिकाण	दिवस	सहल खर्च
अंबाजोगाई	१	१७००
साडेतीन शक्तिपीठे	४	४५००
२१ गणपती दर्शन	५	५८२१
आपले कुलस्वामी	२	२५००
शंकराचार्य स्थापित चारधाम	१३	१४०००
कोस्टल कर्नाटक	६	७५००
कुर्ग-मडिकेरी-मॅंगलोर	५	६५००
अंदमान	४	९०९०
वायनाड-कलपेटा	५	७५००
विझाग-विशाखापट्टणम	६	७५००

सहलीच्या वेळापत्रक व आरक्षणासाठी संपर्क

online brochure:www.tourways.in

संपर्क राजेश रानडे 90290 90690

92232 73496 022-65 281 281

C-305 Palm Acres-Mulund E-Mumbai 400081

दैवाचा न्याय

दैव कुणा कळले, तुझ्याविण नशिब कुणा कळले
गोड धोड कुणी सदा सेवितो, वसन रेशमी नित पांघरतो
केविलवाणे वणवण फिरतो, शिळ्या भाकरी पायी रे ॥१॥
दगड वाहती उन्हात कोणी, खडी फोडिती घाम गाळुनी
अजीर्ण होऊन गादीवरती, शेठ घरी तळमळे ॥२॥
दिवसरात्रभर राब राबती, कसेतरी ते पोट जाळिती
कधी उपाशी पिले पाहुनी, माय ढळ ढळा रडे ॥३॥
धरणीची पसरून पथारी, नभास देहावरी पांघरी
मरणानंतर दो हाताची, जागा त्याला मिळे ॥४॥
इथला सारा न्याय आंधळा, पाप मिरवते घालुन माळा
पुण्यवान होऊन पांगळा, रस्तो रस्तो फिरे ॥५॥
देवा बाळे तुझीच ना रे, माया, ममता आटली का रे
अन्न, वस्त्र का महाग व्हावे, गरिबांना रे इथे ॥६॥

- आर.जी.कडवेकर, सातारा
फोन नं. - २५१५७६

याला जीवन ऐसे नाव

जाने. १९९० च्या १५ तारखेला मला मुंबईने सोडावं आणि सावंतवाडी शाखेच्या प्रजासत्ताक दिनाच्या सोहळ्यात मी सहभागी व्हावं हे विधिलिखित होतं. कविकल्पनेतलं 'पाचूचे बेट' म्हणावं अशी सावंतवाडी त्यावेळी भारीच 'रूरल' होती. एक राजवाडा सोडला तर मोती तलावासह इतर स्मारके अगदी जीर्णावस्थेत होती. अपवाद होता तो केवळ मंदिरांचाच. वैद्यकीय सेवा म्हणाल तर सगळा आनंदच. एक सिव्हिल हॉस्पिटल सोडलं तर थेट पणजीच गाठावी लागे. परंतु एक उल्लेखनीय बाब म्हणजे तिथल्या मराठी/इंग्रजी माध्यमातल्या शाळा आणि कॉलेजांनी कोणत्याही अडथळ्यांची पर्वा न करता एखाद्या व्रतस्थ निष्काम कर्मयोग्याप्रमाणे घेतलेला वसा आजवर पुढे चालवलेला आहे. स्थानिक कर्मचारी वृंदाबाबत बोलायचे झाले तर मुंबईच्या तुलनेत त्यांची अभ्यासू वृत्ती व कोणतेही नवीन काम एक आव्हान म्हणून स्वीकारण्याची त्यांची जिद्द पाहता शिक्षण संस्थांचं योगदान वाया गेलेलं नाही याची प्रचिती येते. हे अनुभवाचे बोल आहेत, पोकळ स्तुती नाही.

तर एवंगुणविशिष्ट सावंतवाडीत आम्ही मुलांच्या परीक्षा संपताच दाखल झालो. हल्ली सर्वच मुलं पास होतात त्यामुळे निकालाची वाट न पाहता मुंबई-गोवा हा विमानप्रवास करून पुढे कारने वाडीला पोहोचलो. चाचपडत जाण्याएवढा अंधार दाटला होता. मुलं लहान होती परंतु आम्ही दोघं मात्र स्वखुषीने अक्षरश: एका नवख्या गावात एका असाईनमेंटची पूर्ती करण्यासाठी आलो. होय, चक्क एक तपाहूनही अधिक मुंबईतील सुरक्षित वैवाहिक जीवनाची 'असाईनमेंट' सफल करून तिच्या 'इंडिपेंडंट' असाईनमेंटसाठी तिला वाडीचं प्रांगण हवं होतं ते तिला मिळालं. त्यामुळे फुटक्या नळ्याच्या कौलारू घरापेक्षा बँकेची जागोजागी गळणारी क्वार्टर आम्हाला अमोल वाटली. शाखा व शाखा प्रमुख यांच्या डोक्यावर अस्मादिक अगदी 'नीचे दुकान उपर मकान' मला छत्रीचाही खर्च नव्हता.

मे महिना संपण्याआधीच वाडीचा संततधार पाऊस बघून आम्ही तर सर्दच झालो. घराबाहेर पडायला तसे प्रयोजनही नव्हते. परंतु संधी आली ती अशी विचित्र आली. माझ्या दमेकरी पत्नीला अचानक दम्याचा झटका आला. पाऊस मी म्हणत होता.

पत्नीला अक्षरश: उचललं आणि सिव्हिल हॉस्पिटल गाठलं. कोसळणाऱ्या पावसाचा नि वाऱ्याचा जोरदार आवाज, दमट-कोंदट जागेत कोंबलेले हॉस्पिटलमधले रूग्ण, वर नळ्याच्या कौलाचं छप्पर व त्याखालच्या वळचणीत संपूर्ण जळमटांचा जंजाळ, त्यात स्वैर विहार करणाऱ्या पाली, सरडे व इतर कीटक, रातकिड्यांचा भीतीदायक आवाज आणि समोर कॉटवर अर्धवट शुद्धीत व ग्लानीमध्ये निपचित पडून राहिलेली माझी चिंताग्रस्त पत्नी. मुंबईला एखाद्या छोट्याशा पालीचा केवळ भास जरी झाला तरी भयभीत होणाऱ्या तिला यातलं काहीही जाणवत नव्हतं. आमच्या डोक्यात एकच चिंता होती ती म्हणजे रात्रीच्या सोबतीसाठी तिला एका बाईची गरज पडणार. मुंबईच्या सुसज्ज रूग्णालयातल्या स्पेशल रूममध्ये हा प्रश्न मी स्वत:च सोडवीत असे. पण इथे तर मला उभं राहण्याचीही सोय नव्हती.

एवढ्यात एक चमत्कार घडला. मेघदूतातल्या यक्षासारखा अगदी ढगातून यावा अशा खणखणीत आवाजाने मी दचकलोच. समोर माळवदे वहिनी म्हणजे शाखाप्रमुखांची पत्नी हातात कलश सदृश पात्र घेऊन उभी होती. म्हणाली, ''भाऊ मी चहा आणलाय तो प्या. वहिनीला माझ्यावर सोपवा. निवांत घरी जा आणि मुलांचे पहा.''

चक्क आदेश की आकाशवाणी !

सतत तीन दिवस त्या माऊलीने आमच्यासाठी प्रचंड त्रास घेतला. तिचे औपचारिक आभार मानण्याचा मूर्खपणा मी केला नाही. पण देवाशपथ सांगतो, ती काळरात आणि तो माणुसकीचा साक्षात्कार आठवला की डोळे भरून येतात. की 'सदाकत भर नही सकती' हेच खरं.

त्यानंतरचा वाढता घरोबा, परस्परांच्या सुखदु:खात सहभागी होऊन आनंद लुटण्याचे ते सणवार, वाढदिवस, हळदीकुंकू. छे ! मुंबईसारख्या 'दारबंद-वन बीएचके' संस्कृतीत वाढण्या/घटण्यात धन्य मानणाऱ्यांना या स्वर्गसुखाची मातब्बरी कळणं कठीण. आयुष्यभर जपावे असे ते अविस्मरणीय प्रसंग व क्षण. वाडीच्या चक्क प्रेमात पडलेलो आम्ही कुलदेवतेचं दर्शन झालं की लगेच कोल्हापूर-वाडी गाडी केव्हा पकडतो असं होतं.

आज १५ वर्षांहूनही अधिककाळ झाला पण दिवसेंदिवस आमचं आकर्षण वाढत चाललंय. कारण वाडीची प्रेमळ माणसं आणि त्यांची जीव लावण्याची अजब रीत. माझ्यासारखे किंबहुना माझ्यापेक्षाही वयोवृद्ध असे कित्येकजण या वाडीच्या गारूडाने भारलेले आहेत. 'मुंबईहून येताना अमुक एक गोष्ट ब्रँचमध्ये वाटण्यासाठी आणायला विसरू नका' असा सणसणीत निरोप देणारी सरळ मनाची माणसं नंतर मला कधी भेटलीच नाहीत.

एखादा ठराविक ग्रुप जमला की एक गंमत म्हणून एखाद्याच्या तथाकथित दुर्गुणावरचे चर्चासत्र नेहमीच रंगते. तर माझी दिवंगत पत्नी एकदा म्हणाली की, तुम्ही रिकामपणी उगीचच काहीबाही खरडत असता, नि ते तुमच्या मित्रांना आवडतं; पण मग आपण अनुभवलेला हा माणुसकीचा साक्षात्कार त्यांनाही कळेल असं काही करा. केवळ तिच्या इच्छेखातर 'मर्मबंधातली ही ठेव' आज उघडतोय. माळवदे वहिनींना बरे वाटेलच पण माझ्या पत्नीला एका कधीही न फिटणाऱ्या कर्जाचे कोरे 'रिव्हायबल लेटर' दिल्याचे समाधान नक्कीच मिळेल. असो, ईश्वरेच्छा बलीयसी !

- शशिकांत ए. भाटकर, मुंबई
भ्रमणध्वनी - ९८३३५३४६५७

द्रष्टी किसान कवयित्री बहिणाई

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी ह्या प्रसिद्ध कवी सोपानदेव चौधरी यांच्या मातोश्री. त्यांना लिहिता वाचता येत नव्हते. त्यांचे ज्ञान हे देवळात ऐकलेली कथा कीर्तने व आयुष्यातील अनुभव ह्यातून मिळालेले होते. पण त्यांची स्फूर्ती व प्रतिभा उत्कृष्ट होती. त्यांना स्फुरलेली व दळताना व इतर कामे करताना गुणगुणलेली गाणी अथवा कविता सोपानदेव व इतर कुटुंबीयांनी लिहून ठेवली. ही गीते अहिराणी ह्या खानदेशी बोली भाषेत आहेत. त्यात थोडाफार बदल केला की मराठी गीते होतात. 'अरे संसार संसार जसा तवा चुल्ह्यावर। आधी हाताला चटके तव्हा मियते भाकर ।।' हे गीत फारच प्रसिद्ध झाले. ह्या गीतात मोठे तत्त्वज्ञान आहे व फार सुबोध गीत आहे. ते न ऐकलेला आपल्या पिढीतला माणूस मिळणार नाही.

ज्यावेळी बहिणाबाईंना विचारले गेले की ही गीते तुम्हाला सुचतात कशी, त्यावर त्या उत्तरल्या, 'माझी माय सरसोती, माले शिकविते बोली। लेक बहिणीच्या मनी, किती गुपितं पेरली।।' साक्षात सरस्वती देवी त्यांना स्फुरण देत असे. तसेच घरोटं म्हणजे जातं ह्या कवितेत म्हटले आहे, 'अरे घरोटा घरोटा दळताना पडे पिठी। तसं माझं गावं पोटातून येते ओठी ।।' त्यांची गीते उत्स्फूर्त होती.

त्यांचं लग्न वयाच्या तेराव्या वर्षी झालं व तिसाव्या वर्षी वैधव्य आलं. त्यांचं सांत्वन करणाऱ्या बायकांना त्या म्हणतात,

''नका नका आया बाया नका करू माझी कीव।
झालं माझं समाधान आता माझा माले जीव ।।'
जरी फुटल्या बांगड्या मनगटी करतूत।
तुटे मंगयसूतर उरे गयाची शपथ ।।'

पतिनिधनानंतर त्या केवळ घरकाम करण्यात रखडून न राहता आपल्या कर्तृत्वावर विसंबून राहून शेतीकाम करत राहिल्या. आणखी २०/२५ वर्षे कार्यरत राहून वयाच्या ७२ व्या वर्षी निधन पावल्या. त्यांच्या मृत्यूनंतर एक वर्षाने १९६२ सालच्या अखेर आचार्य अत्र्यांमुळे 'बहिणाईची गाणी' हे पुस्तक प्रसिद्ध झाले.

सोपानदेव तान्हा बाळ असताना त्याला टोपलीत डोक्यावरून शेतात नेले व ती टोपली आंब्याच्या झाडाखाली ठेवून त्या कामाला लागल्या. तेवढ्यात नाग टोपलीजवळ आला व ती टोपली उलटी करून तान्हा सोपान नागाशी खेळू लागला. आरडाओरडा ऐकून बहिणाई तिथे आल्या व म्हणाल्या,

''हात जोडते नागोबा माझं वाचवं रे तान्हं।
अरे नको देऊ डंख तुले शंकराची आण ।।
आता वाजव वाजव बालकिस्ना तुझा पोवा।
सांग सांग नागोबाले माझा अयकरे धावा ।।''

तेवढ्यात गुराख्याचे बासरी वाजवणे सुरू झाले व नाग त्या आवाजाच्या रोखाने निघून गेला. तेव्हा त्या सांगतात,

''तव्हा आली आंब्याखाले उचललं तानक्याले।
फुकिसनी दोन्ही कान मुके कितीक घेतले ।।
देव माझा रे नागोबा नही तान्ह्याले चावला।
सोता होईसनी तान्हा माझ्या तान्ह्याशी खेयला ।।''

'काय घडे अवगत' ह्या गीतामध्ये देव लहान बाळ होऊन आपल्या बाळाबरोबर खेळला ही कल्पना वाचून मन गहिवरून येते.

ह्या जगात बऱ्या वाईट अनुभवातून जाताना त्यांनी दु:खाचे डोंगर पचविले. जीवनात दु:ख अटळ आहे हे त्यांनी जाणले व सुखी होण्याचा प्रयत्न केला. परमेश्वरावरील निष्ठेमुळे सर्वत्र त्याला पाहून दु:खं नाहीशी होतात असा निष्कर्ष त्यांनी काढला. संसारात सुख-दु:खं भरलेली असली तरी तो काही नुसतं रडणं कुढणं नाही. तो जादूगार आहे. 'कधी नगद उधार सुख दु:खाचा बेपार। अरे संसार संसार असा मोठा जादुगार ।।' असे वर्णन त्यांनी केले आहे. माणसाच्या वृत्तीबद्दल त्या म्हणतात,

''मानूस मानूस मतलबी मानसा।
तुले फार हाव तुझी हाकाकेल आशा।
मानसा मानसा तुझी नियत बेकार।
तुझ्याहून बरं गोठ्यातील जनावर ।।''

त्या विचारतात, 'मानसा मानसा, कधी व्हशील मानूस ?' मनाचं त्यांनी उत्तम वर्णन केले आहे.

'मन जह्यरी जह्यरी त्याचं न्यारे तंतर।
अरे, इंचू साप बरा त्याले उतारे मंतर ।।
मन पाखरू पाखरू त्याची काय सांगून मात (?)।
आता व्हतं भुईवर गेलं गेलं आभायात ।।''

– इतकं मनाचं विश्लेषण फार क्वचित वाचायला मिळतं.

त्या आपल्या वडिलांबद्दल म्हणतात,

''गावामधी दबदबा बाप महाजन माझा।
त्याचा काटेतोल न्याय जसा गावामधी राजा।'

तसेच आईचे वर्णन केले आहे,

''माय भीमाई माऊली जशी आंब्याची सावली।
आम्हाईले केले गार सोता उन्हात तावली।''

सासू बद्दलची ओवी आहे,

''खटल्याच्या घरामधी देखा माझी सग्गी सासू।
सदा पोटामधी माया तसे डोयामध्ये आसू।''

त्यांनी प्रत्येक व्यक्तीच्या चांगल्या गुणांचे वर्णन आपल्या ओव्यात केले आहे.

माहेराला पायी जायची दगडा धोंड्याची पायवाट व उन्हाचे चटके 'माहेर' ह्या गीतात आहेत. त्या सांगतात की लौकी नदी पार करून

जाताना पाय थंड होत असत व माहेराला जाण्याच्य खेपांची व त्यातून मिळालेल्या समाधानाची साक्ष लौकी नदीकडून मिळेल. माहेराचं प्रेम ऐकून जेव्हा त्यांना विचारण्यात आलं की इतकं माहेराचे प्रेम असेल तर सासराला का आलीस ? त्यावर त्या म्हणाल्या, 'गाते माहेराचं गानं लेक येईल रे पोटी' व 'लेकीच्या माहेरासाठी माय सासरी नांदते'

त्यांचे अध्यात्माचे उपजत ज्ञान अलौकिक होते. त्यांना लिहिता वाचता येत नसले तरी गीता भागवत निसर्गामध्ये दिसत असे व देवदर्शन होत असे.

''माझ्यासाठी पांडुरंगा तुझं गीता भागवत ।
पावसात सामावत माटीमधये उगवतं ।।
तुझ्या पायाची चाहूल लागे पाना पाना मधी ।
देवा तुझं येनं जानं वारा सांगे कानामधी ।।''

सगुण व निर्गुण देवाचे ज्ञान त्यांना होते. म्हणून त्या एका गीतात म्हणतात,

''देवाचं दर्सन झालं झालं आपसुक ।
हिरिदांत (हृदयात) सूर्यबापा दाये अरूपाचं रूप ।''

मुक्ताबाईचे ताटीचे अभंग व त्यामागील ज्ञानेश्वरांचा प्रसंग त्यांना पूर्णपणे माहीत होता. त्या म्हणायच्या की माणसाच्या जगण्यात आणि मरण्यात एका श्वासाचं अंतर आहे. आई व आत्या या दोन नात्यातील अंतर त्यांनी फार मोठ्या चातुर्यानं वर्णिले आहे.

''माय म्हनता म्हनता व्होट व्होटालागी भिडे ।
आत्या म्हनता म्हनता केव्हडं अंतर पडे ।''

प्रसिद्ध कवयित्री इंदिरा सन्त लिहितात, ''प्रत्येक गाण्यात प्रतिमांची मांडणी, त्यांची चढती योजना,यमके आणि अनुप्रास, साधेपणा व सुंदरपणा हे सर्व काव्याचे गुण फुलातून सुगंध यावा त्याप्रमाणे दरवळत राहतात.'' उपजत मिळालेली प्रतिभा घेऊन बहिणाबाई जन्माला आल्या. पूर्वजन्मीचा ठेवा त्यांनी ह्या जन्मात प्रगट केला असावा असेच वाटते. मोठे तत्त्वज्ञान एका बोली भाषेत यमक अनुप्रासांच्या बांधणीत सुरेल गीतातून वाचताना जो आनंद होतो तो केवळ अनुभवावा लागतो. त्याचे वर्णन करणे कठीण आहे.

- सगुण वि.नाईक

अंधेरी (पूर्व) मुंबई ६९. भ्रमणध्वनी - ०९८२११२७६१६

बढती !

रमेश - तुझे बाबा बहिरे झाल्यावर त्यांना सरकारने कामावरून काढून टाकले का ?

सुरेश - नाही. उलट त्यांना बढती देऊन त्यांची तक्रार निवारण विभागाच्या प्रमुखपदी नेमणूक केली !

- पी.के.देवधर

आचार्य अत्रे स्मृती

माझा विवाह १९७२ साली झाला. त्यावर्षी मे महिन्यात मी एकदा माझ्या सासूरवाडीला-बेळगावला गेलो होतो. बेळगावला प्रचंड मोठी घरे. या गल्लीला सुरू झालेले घर मागील गल्लीपर्यंत पसरलेले. प्रत्येक घरांपुढे संध्याकाळी शिळोप्याच्या गप्पा मारणेसाठी कट्टा असायचा. या गोष्टी अलिकडे इतिहासजमा होऊ लागल्यात व हळूहळू फ्लॅट संस्कृती तेथेही पाय पसरू लागली आहे.

माझे श्वशुर त्यावेळी नुकतेच निवृत्त झाले होते. ते व ६५/७० रीतले एक गृहस्थ संध्याकाळी कट्ट्यांवर गप्पा मारत बसले होते. माझ्या श्वशुरांनी आपल्या त्या मित्राशी माझी ओळख करून दिली. त्यांचे समोरच दुमजली घर होते ते व्यवसायाने आयुर्वेदिक डॉक्टर होते. त्यांचे आडनाव कोवाडकर. त्यामुळे ते डॉ.कोवाडकर या नावानेच ओळखले जात.

आमच्या औपचारिक गप्पा चालू असतानाच मला काहीतरी आठवले आणि मी त्यांना अचानक विचारले, ''आचार्य अत्र्यांच्या 'कऱ्हेचे पाणी' या आत्मचरित्रात कारवारचे 'साहित्य संमेलन' हे प्रकरण आहे आणि त्यात डॉ.कोवाडकर या नावाचा बरेच ठिकाणी उल्लेख आहे ते डॉ. कोवाडकर कोण ?''

माझ्या या प्रश्नावर डॉक्टर कोवाडकरांनी स्मितहास्य केले व माझ्या श्वशुरांकडे पाहिले. माझ्या श्वशुरांनी हसतहसत सांगितले, ''पुस्तकांत उल्लेख केलेले हेच ते डॉ.कोवाडकर व समोरचे दुमजली घर त्यांचेच आहे.'' त्याक्षणी अक्षरश: एखादा महापुरूष भेटल्याचा मला आनंद झाला. बराच वेळ आमच्या दोघांच्या गप्पागोष्टी झाल्या. माझा अत्र्यांच्या विषयी असलेला जिव्हाळा पाहून त्यांनाही खूप कौतुक वाटले.

दुसरे दिवशी सकाळी डॉ.कोवाडकर आले व म्हणाले, ''जावईबापू थोडावेळ आमच्या समोरच्या घरी चला. त्यांनी मला आपल्या घरी माडीवर नेले. समोर गच्ची होती. त्या गच्चीत एक आरामखुर्ची होती. त्या खुर्चीकडे बोट दाखवून डॉ.म्हणाले, ''आचार्य अत्रे साहेब यांची ही नेहमी बसायची खुर्ची. इथं बसूनच संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीविषयी तासनतास गप्पा चालायच्या. कितीतरी वेळा या घरी ते मुक्कामाला असत व या खुर्चीत बसूनच ते माझ्या कुटुंबाला जेवणाखाण्याच्या ऑर्डरी सोडत. अत्रे साहेबांना झणझणीत पिठले, रेवडी व भाकरी यांची अत्यंत आवड. त्यांना ब्राह्मणी जेवणापेक्षा आमच्या मराठा घरचे झणझणीत जेवण प्रिय होते.'' हे सर्व ऐकल्यानंतर मला अक्षरश: भारावून गेल्यासारखे झाले. आचार्य अत्रे ज्या खुर्चीत बसत होते व ज्यांच्याबरोबर तासनतास गप्पा मारत होते त्या गृहस्थांबरोबर आपला परिचय झाला या गोष्टीचे मला खूप अप्रूप वाटले. परत येताना मी त्या खुर्चीच्या व डॉ.कोवाडकर या दोहोंच्याही पायाला हात लावून वाकून विनम्रतेने नमस्कार केला कारण मला एक अमूल्य खजिनाच मिळाला होता.

- गजानन जोशी, कोल्हापूर, मो.- ९८८१२५९८९५

परोपकारी प्रताप कवडे

स्टेट बँक ऑफ इंडिया पेन्शनर्स युनिट कोल्हापूरचे माजी कार्यवाह श्री प्रताप रघुनाथ कवडे यांचे दिनांक ७ ऑगस्ट २००९ रोजी दु:खद निधन झाले. त्यांच्या काही आठवणी सांगणारा हा लेख......

दि. ८ ऑगस्ट ०९ सकाळी साडेदहा-पावणे अकराची वेळ होत आलेली. पण माझा मोबाईल वाजत नाही. कारण गेली ७ वर्षे रोज या वेळेला त्यांचा म्हणजे प्रतापरावांचा फोन यायचा. ते प्रतापराव आता अचानक काळाच्या पडद्याआड गेलेले असतात. यापुढे बरोबर १०.३० वाजता हॅलो, 'मी प्रताप बोलतोय' हा आवाज आता ऐकू येणार नसतो. मी मोबाईलकडे निस्तब्ध पणे पाहत असतो. वाटतं, रिंग होईल - फोन उचलताच शब्द कानावर पडतील, हॅलो, 'मी प्रताप बोलतोय !'

तसा त्यांचा परिचय ६७-६८ पासूनचा. मी ६६ साली बँकेत रूजू झालो. पुढे ३-४ महिन्यातच तेही हजर झाले. वेलफेअर कमिटी, लायब्ररी, युनियनचे काम, गणेशोत्सव, कार्य कोणतेही असो हा माणूस त्यात नाही असं व्हायचं नाही. कधी पदाधिकारी तर कधी पडद्यामागे. पण सतत उद्योगात !

देवांग कोष्टी समाजाच्या संचालक मंडळावर ते सतत बिनविरोध निवडून यायचे. तिथले उत्सव, युवक मंडळाचे कार्यक्रम, वेगवेगळ्या स्पर्धा, वधूवर मेळावे भरवण्यात ते सतत आघाडीवर असायचे. मी त्यांना म्हणायचो तुम्ही कोणते टॉनिक घेता ? एवढा उत्साह कसा असतो ? त्यांना कौटुंबिक समस्या नव्हत्या असे नाही पण त्याचा त्यांनी आपल्या समाजकार्यावर परिणाम होवू दिला नाही. सतत हसतमुख असायचे.

त्यांच्या पत्नीचे जी.एम. सिंड्रोममुळे मणक्याचे ऑपरेशन झालेले. ९६ साली स्वत:ची अँजिओप्लास्टी झालेली, परत निवृत्तीनंतर स्वत:चे मणक्याचे ऑपरेशन. एखादा माणूस मरगळून घरी बसला असता पण हे सतत फिरतीवर. कामाच्या रगाड्यात ! दरवर्षी दिवाळीला सर्व परिचित लोकांना ते काहीतरी चांगली भेटवस्तू देत असत. नव्या वर्षाच्या पहिल्या दिवशी मित्रांच्या घरी ते (स्वीट) म्हणजे श्रीखंड-बासुंदी नेवून देत. कोणाची नातवंडे असतील तर त्यांना कॅडबरीज् आठवणीने नेत. सर्वांप्रती स्नेहभाव हे त्यांचे वैशिष्ट्य होते.

त्यांची धाकटी कन्या दुबईला असते. सप्टेंबरला (२००८) ते सपत्नीक १॥ महिना तिकडे गेले होते. परत आल्यावर त्यांनी काढलेले फोटोग्राफ्स, विकत घेतलेले फोटो - जमा केलेली माहिती अगदी निघाल्यापासून ते परतेपर्यंत याच्या सहाय्यात दुबईवर एक सुंदर प्रवासवर्णनपर पुस्तक कम् गाईड तयार केले. ते वाचून कोणीही दुबईची सफर सहज करू शकेल असे वाटायचे. सर्व गोष्टींची मिळालेल्या नव्या माहितीची ते नोंद करून ठेवीत.

त्यांच्यावर एखादी जबाबदारी सोपवली की परत तिकडे बघायची गरजच नसे इतकी ते ती अचूकपणे पार पाडत.

मित्रांच्या मुलांच्या लग्नात, मंडळाच्या उत्सवात, या गुणांमुळेच त्यांच्यावर कार्यभार सोपवला जाई. हॉस्पिटलमध्ये अ‍ॅडमिट असलेल्या नातेवाईक/मित्र यांची चौकशी तर ते हमखास करीत व शक्य ती मदतही करत.

त्यांच्या परिचितांपैकी श्रीमती खाडिलकर या ८४/८५ वर्षे वयाच्या बाई एकट्याच रहात. प्रतापराव व त्यांच्या पत्नी ८-१५ दिवसातून त्यांना भेटत. कधी पीठ, साखर, बिस्किटे, तांदूळ असे उपयोगी सामान त्यांना देत असत. प्रतापराव गेल्यावर पुढे महिन्याभरातच श्रीमती खाडिलकरांचे निधन झाले हा एक विचित्र योगायोगच म्हटला पाहिजे !

गावात कोठे काय चांगले मिळते हे त्यांना माहीत असे. बँकेत असताना व निवृत्त झाल्यावर पेन्शनर संघटनेच्या व समाजाच्या/ट्रीप्स आयोजित करण्यात त्यांना विशेष रस होता. ३/४ दिवसाच्या ट्रिप्स सर्व व्यवस्थेसहित ते पार पाडत. निवृत्त होवून ७/८ वर्षे झाली तरी सरकारी ऑफिसातील लोक त्यांना ओळखत असत. ही माणसे त्यांनी कोषागार शाखेत असताना जोडली होती.

असा हा हरहुन्नरी, अजातशत्रू, परोपकारी माणूस इतक्या अकल्पितपणे आपणातून निघून गेल्याने झालेले दु:ख व हानी अपार आहे. आम्ही सर्व मित्रमंडळी म्हणजे श्री प्रकाश चित्रे, बसरीकट्टी, पन्हाळकर, तोडकर व इतर अनेकजण त्यांच्या आठवणीने आजही व्यथित होतो. वाटतंय की ते कोठेतरी बाहेरगावी गेलेत, केव्हातरी अचानक येतील व फोन करतील, 'हॅलो मी प्रताप बोलतोय !'

'आय सी यू' मध्ये बेडवर शांतपणे विसावलेल्या त्यांच्या चेहऱ्याकडे पाहताना हजार आठवणी अश्रुरूपाने डोळ्यातून वाहू लागल्या व वाटले,

''हर वक्त राही है गम
उस वक्त कहाँ थे हम
जब तुम चले गये !''

- चंद्रकांत शिवराम किंकर,
भ्रमणध्वनी - ९०४९०५२९५५

उपाय !

'सरदारजी, जेव्हा तुम्हाला थंडी वाजते तेव्हा तुम्ही काय करता ?'
'मी मेणबत्तीजवळ बसतो.'
'तरीही थंडी वाजली तर काय करता ?'
'तेव्हा मी तो मेणबत्ती पेटवितो !'

- पी.के.देवधर

माझे पहिले आणि अखेरचे मृत्युपत्र - नव्हे इच्छापत्र !

वरील मथळा वाचून माझे मृत्युपत्र वाचण्यास तुम्ही पुष्कळ उत्सुक असाल हे नक्की. कारण सध्याचे धकाधकीचे जीवनात वर्तमान पत्र वाचण्यापेक्षा व वाचकांचे पत्रव्यवहारात मत प्रदर्शन करण्यापेक्षा मृत्यूला सामोरे जाणे सहज शक्य आहे.

पहिली तारीख. पहिली शाळा, पहिली नोकरी, पहिला पगार, पहिले प्रेम, पहिली मैत्री व पहिले प्रमोशन या सर्व गोष्टी माणसाचे आयुष्यात सदैव स्मरणात राहतात; पण पहिले आणि अखेरचे मृत्युपत्र यामध्ये जन्म आणि मृत्यु या कालावधीतील असंख्य गोष्टींचा उहापोह, आढावा, जमाखर्च करून 'इच्छापत्र' या गोंडस नावाखाली आपले पश्चात तंटाबखेडा न होता बटवडा व्हावा व 'मी' 'माझे' याचा गोड शेवट असावा इतकाच असतो, यामुळे आत्म्यास शांती मिळते व स्वर्गात जागा मिळते असा गैरसमज.

त्या दिवशी काय झाले की दुपारचे जेवणात पुरणपोळी होती आणि नको नको म्हणत थोडी जास्त खाल्ली. सायंकाळी पोटाला तड लागली म्हणून हवाबाण-पुदिना यांच्या गोळ्या चघळल्या आणि रात्री छातीत डाव्या बाजूस दुखण्यास सुरूवात झाली. मंडळींना जरा पेनबाम द्या म्हणून सांगितले तर त्यांनी बॉलपेन आणून दिले आणि अक्षर गिचमीड काढू नका म्हणून बजावले. मी मृत्युपत्र करीत आहे हे बायकोला कसे समजले याचा उलगडा होईना. प्रत्येक यशस्वी पुरुषामागे एक स्त्री असते हे अनेक ठिकाणी वाचले होते पण येथे एक स्त्री आमुचे पुढे होती. नशिब आमचे.

इच्छापत्रास सुरुवात कशी करावयाची हा एक प्रश्न होता. आयुष्यात मी सगळ्या प्रकारची पत्रे वाचली होती. पण पहिला आणि अखेरचा प्रयत्न असल्यामुळे सर्व गोष्टी व्यवस्थित करीत होतो मग जन्मास घातलेल्या ब्रह्मदेवास किंवा शेवट करणाऱ्या यमराजास चित्रगुप्ताला तरी जबाबदार धरता येणार नाही हा उद्देश.

सुरूवातीस माझे वय झालेले नाही. सर्व व्यवहार जरी व्यस्थित चालू असले तरी आजकालच्या जगात देहाचा भरवसा सांगता येत नाही वगैरे वातावरण निर्मित केले. जन्म आणि मृत्यु कोणाचे हातात नाही पण सिझरींग करून जन्म लवकर करता येतो आणि प्राणवायू देऊन मृत्यू लांबविता येतो हे पाहण्यात होते. पण शेवटी मर्जीप्रमाणे 'मी', 'माझे' याचे विसर्जन व्हावे तेव्हा मनाच्या चांगल्या स्थितीत मनमोकळेपणाने स्वखुषीने पूर्ण निर्धाराने निश्चयाने हा पॅरा पूर्ण केला. पुढील प्रश्न इच्छापत्राची अंतिम अंमलबजावणीच्या सरव्यवस्थापकाचा निर्देश करण्यासाठी लायक, विश्वासू, हितचिंतक, नाते नसलेला, शोधण्यात दहा पंधरा मिनिटे गेली. दोन-चार नावे सुचली. पण योग्य व्यवस्थापकाची नेमणूक नंतरच करण्यासाठी इच्छापत्रात मोकळी जागा सोडली - पुढे

''मी संपूर्ण नाव पाळण्यातले, खेळण्यातले, उखाण्यातले टोपण नाव, वय, शाळेच्या दाखल्यात शाळेत प्रवेश मिळावा म्हणून वाढविलेले वय, तर नोकरीचे ठिकाणी कमी दाखविलेले वय यामुळे परत जागा सोडली. आता पत्ता, राहणार गल्ली, पेठ, जवळची खूण, गाव खुर्द बुद्रुक, तालुका, जिल्हा, राज्य, देश, खंड, सर्व पूर्ण केले. पुढे पिनकोड नंबर, फोन नंबर, मोबाईल नंबर, ईमेल, इंटरनेट, वेबसाईट, पॅनकार्ड नंबर, मतदार कार्ड नंबर, खाते नंबर, वारस नोंद नंबर, रक्ताचा गट, जे काही आवश्यक, अनावश्यक भरत गेलो. शेवटी जन्मापासूनचा इतिहास, बालपण, शिक्षण, बेकारी, नोकरी, छोकरी, विवाह, परिवार, कौटुंबिक कलह, हेवेदावे, कोर्ट कचेरी, बढती, निवृत्ती, मालकी हक्क, स्वकष्टार्जित, वडिलोपार्जित, स्त्रीधन, अतिक्रमण, असे शब्द वापरून चतु:सीमा घालून मिळकतींचे रकाने भरले व शेवटी आपली जागा सहा फूट बाय तीन फूट वैकुंठ किंवा अमरधाम, मुक्तीधाम सहकारी सार्वजनिक सोसायटी मध्ये अबाधित ठेवावी अशी इच्छा व्यक्त केली.

मूळ मुद्दा श्री शिल्लक सोनेनाणे फर्निचर, शेअर्स, डिबेंचर्स, एन.एस.सी., विमा पॉलिसी यांचा होता. घराची दुरुस्ती, मुलांची शिक्षणे, मुलींचे विवाह, वाढती महागाई आणि न संपणारी औषधे व डॉक्टरांची बिले यामुळे सर्व गोष्टी वित्तीय संस्थात ठेवी ऐवजी गहाण होत्या. राहता राहिले माझे पेन्शन, सध्या मिळणारे पेन्शन माझे पूर्वीचे पगारापेक्षा जास्त हे मान्य, पण महागाईमुळे महिन्याचे पेन्शन दिवसाला पुरत नाही यामुळे पेन्शनवाढीचा प्रश्न धसास लावण्यासाठी शेवटच्या श्वासापर्यंत असो.च्या धडपडीत सहभागी होणार ही इच्छा - दुसरे म्हणजे कोर्टातल्या केसचा निकाल उशिरा लागला तर माझे नंतर बायकोला फॅमिली पेन्शन तरी नक्की वाढवून मिळणार ही आशा. माझा आत्मा अधांतरी ठेवणार नाही ही खात्री. इतर वस्तूंपैकी टी व्ही भारनियमनामुळे बंद असतो. पाणी कपातीमुळे वॉशिंग मशीन अडगळीत. जेवणाचा दोघांचा डबा येत असल्यामुळे ओव्हन, कुकर, मिक्सर, फ्रिज, सर्व थंड. उरलेल्या फर्निचरपैकी दोन खुर्च्या बँकेच्या फर्निचरमधील चुकून परत न केलेल्या. छत्री समोरच्या अण्णांची मागून आणलेली. फिरण्याची काठी बागेत सापडलेली. पुस्तके वाचनासाठी ग्रंथालयाहून परत न केलेली वगैरे वगैरे.

आता शेवट हे इच्छापत्र मी पूर्ण विचाराने जाणून-बुजून, कोणत्याही प्रकारचे दडपण नसताना, समजूतदार साक्षीदारांसमोर सही करून (स्पेसिमन सिग्नेचर नं - पी/४२०

खंड १ला पान ५०) पूर्ण करून ठेवले आहे. बहुतेक सही स्कॅन झाली नसेल ती माझे निधनानंतर तरी चौदा दिवसात करून घ्यावी हे इच्छा आणि मग 'इच्छापत्रा' खाली सही ठोकली - अखेरची .

आता बाकी एका डॉक्टरांची सही व वकीलांची सही हवी होती. तेथे अडचण आली नाही. कारण डॉक्टर न तपासता व वकील न वाचता सही करतात ही खात्री आणि तशी सवय मला पण बँकेत लेजर तपासताना होती.

'इच्छापत्र' कुठे ठेवावयाचे ? बाकीचे पेन्शनपेपर सापडत नाहीत तसे हे पण नाही सापडले तर ? उशा पायथ्याला ठेवले तर स्ट्रेचरबरोबर विद्युतदाहिनीत जाईल. एक शंका. तर लॉकर मधे ठेवले तर लॉकरचीच किल्ली सापडणार नाही. कोड नंबर आठवणार नाही आणि बँक बुडाली तर ही दुसरी शंका. म्हणून बंद पाकीट शर्टाचे वरचे खिशात ठेवले व रोज कपडे बदलताना त्यांचे स्थलांतर करण्याचे ठरविले.

छातीत दुखणे पुष्कळच कमी झाले होते. सकाळचे विधी आटोपल्यावर तर परत चक्क भूक लागली. इच्छापत्रावर अखेरची नजर फिरवली आणि 'इदं न मम्' म्हणून देवाला नमस्कार केला - ''देवा अजब तुझे सरकार - पेन्शन वाढीला दे होकार होतील तुझे उपकार हाच एक आधार''.

म्हणून परत तोंडावर पांघरूण घेऊन जगण्याची स्वप्ने पाहू लागलो. न संपणारी. या वयात मनाला गुदगुल्या करणारी.

- **मधुकर पालकर**, पुणे
दूरध्वनी - (०२०) २४४७१७६६

यह कैसा पर्यावरण

वृक्ष लगाओ, सुंदरता बढाओ, वृक्षारोपण के नामसे ।
नदी, तालाब, गाव, शहर, स्वच्छ रखो पर्यावरण के नामसे ।
उम्मीद थी कि साफ सुथरा होगा हमारा शहर भी ।
साथ साथ हमारी गली, मकान और नई सडक भी ।।
बनाने शुरू हुई पक्की सडक, कुछ पौधे-पेड काटने के बाद ही ।
सडक तो हुई नई, पर कीचड़ पत्थरों का ढेर है अब भी वही ।।
कुचल दिए वो सारे पौधे, बचे हुए को डामर से रंग दिये ।
अब कौन पौछेगा इन पौधोंके आँसू,
नये वृक्ष लगाकर जख्म भर दिये ।।
हाय, हाय ! यह कैसा पर्यावरण है,
जो खत्म करे कुदरत को जानसे
समझमें आया साथियों ? तभी तो खीचेगी फोटो
वृक्षारोपण के नामसे ।।

- **सुधीर मिस्त्री,** दहिसर, मुंबई
भ्रमणध्वनी - ९८६९४५०९१६

कलगी तुरा

भगिनी मंडळाची सभा सुरू व्हायला अवकाश होता. जमलेल्या बायका आपसात बोलत होत्या. कोणाकोणाची उणीदुणी काढत टिंगली करत होत्या.

''का गं ती ढालगज भवानी नाही आली वाटतं आज ?'' एकीने विचारले.

''कोण गं ?''

''दुर्गी गं... त्या बंड्याची आई ! दिसली नाही आज ती महामाया'' रेश्माबाई म्हणाली.

''अगं त्या बंड्याचे लग्न ठरलंय म्हणे ! त्याच गडबडीत असेल ती !'' एकीने माहिती दिली.

''अग्गं बाई.. ठरलं का त्याचं लग्न ? बरं झालं बाई ! भारी टवाळकी करत फिरायचा गावभर. आमची बबी म्हणत होती, कितीतरी मुलींना त्याने फिरवलंय म्हणून !''

''असेल बाई ! आहेच तो त्यातला. म्हणतात ना, की 'अस्सा लेक दाणा की घरोघर सुना'' प्रेमाबाईंनी शेरा मारला.

दुर्गाबाई कमरेवर हात ठेऊन त्या बायकांच्या मागेच उभ्या होत्या. मुलाबद्दल त्या बायकांच्या शेरेबाजीने संतापल्या होत्या. त्या बायकांमध्ये घुसून रागाने हातवारे करीत प्रेमाबाईंना म्हणाल्या, ''माझ्या बंडूबद्दल नालस्ती करतेस नाक उडवून - पण तुझ्या मुलीचं काय गं ? गळा-पाठ उघडी टाकून टारगट पोरांबरोबर फिरत असते गावभर ! लोक काय म्हणतात तुझ्या कार्टीबद्दल ठाऊक आहे का ? म्हणतात, 'अशी लेक सवाई की घरोघर जावई'' असं म्हणून दुर्गाबाई तरातरा निघून गेल्या.

- **मधु रानडे,** नाशिक, दूरध्वनी (०२५३) २४२२८०८

अनलिमिटेड मेडिकल बेनिफिट

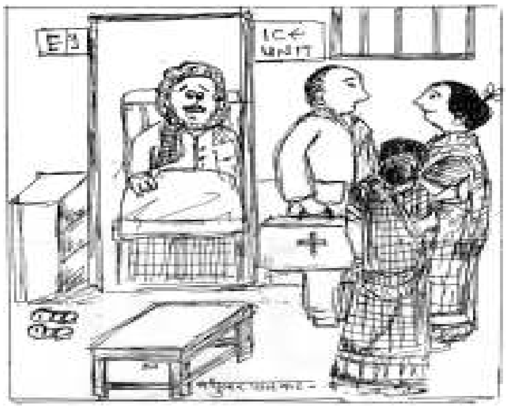

''अहो वहिनी, त्यांची तब्येत आता ठणठणीत आहे आणि मी त्यांना आजच डिस्चार्ज देणार आहे; पण ते म्हणतात की, आता लिमिट सात लाखापर्यंत आहे तेव्हा घरच्या कटकटींपेक्षा मला येथेच राहणे आवडेल.'' - **मधुकर पालकर,** पुणे

प्रतिक्रिया

छोटासा आणि गोमटा 'संवाद दिवाळी अंक' मिळाल्या मिळाल्या वाचून काढला.

अंकाबद्दलची माझी प्रतिक्रिया-

१) संपादकीयमधले 'पोस्टमनचे मनोगत' ही आपल्या यशाची पावती आहे.

२)'चालण्याच्या व्यायामा'चे श्री. रमेश कौल यांनी बऱ्याच जणांचे गैरसमज थोडक्यात पण प्रभावीपणे सांगितले आहेत. तर चला आता चालू या. 'रसनेवर नियंत्रण आणि युक्त आहार' पाळून त्यांनी सुचविल्याप्रमाणे आपण चालू या.

३) श्री.विवेक ठाकूरांचे 'लघुकथांचे सप्तक' नाद, आशय आणि सूर यांनी बहरून आले आहे.

'मित्रा तोडलंस.' अशाच 'बीज' रूपी लघुकथा श्री. अरविंद गोखल्यांच्या असायच्या.

४) 'सोबती' या कथेमुळे श्री.प्रभाकर गुपचूप जाहीरपणे साहित्यिक झाले आहेत. कसलेल्या कथाकाराप्रमाणे त्यांनी कथेत 'धक्कातंत्रा 'चा सुखद आणि सहज उपयोग केला आहे.

पहिला - पत्नी गेल्यावर सोबत हवीशी वाटते ती पर्याय म्हणून एका योग्य स्त्रीची. मनोहर पंतांना अण्णांची सोबत सुखकारक वाटली.

दुसरा - जन्मभर 'सोबती' शिवाय एकाकी राहून सुद्धा अण्णा माणूसकीच्या ध्येयापोटी पंतांना अखेरपर्यंत सोबत देतात.

तिसरा - सुमित्राच्या वडिलांनी तिची व अण्णांची भेट घडवून आणली नाही, पण तिने फोटोच्या रूपाने अण्णांना ४०/४५ वर्षांनी दर्शन दिले.

चौथा - पंतांच्या निधनानंतर अण्णा स्वत:च्या एकाकी पडलेल्या निर्जीव वस्तूंना सोबत देतात आणि त्यांनी व्यक्त केलेल्या आनंदाने अण्णा कृतार्थ होतात.

पाचवा - कथेत कुठे हेवा, दावा नाही. ना दु:खाचा डांगोरा, त्यागाचा बडेजाव.

संपूर्ण कथेत एक सात्विकतेची लहर आहे. त्यामुळे ती वाचून झाल्यावर सुद्धा बराच वेळ आपल्याला पण सोबत करत असते. त्यासाठी गुपचूप यांचे अभिनंदन.

५) 'साडेतीन हाताच्या' देहावर 'सहा इंचाच्या' जीवाणूच्या हल्ल्याने प्राण जायची वेळ आली होती. श्री. सतीश राजे यांच्या डोळ्यावर बेतले होते. शल्यविशारदांनी कुशलतेने 'तो' जीवाणू काढला. सतीशदादा शतायुषी होवोत.

- अरविंद साठे, पुणे

ऑक्टोबर ०९ 'संवाद' दिवाळी अंकातील 'सोबती' ही श्री.गुपचूप यांची लघुकथा खूप आवडली, मनास भावली. 'सुख समाधानाची एक वेगळीच छटा त्या जागेला, आज आली होती आणि ती जागा सुद्धा आपला जुना सोबती परत आल्यामुळे झळाळून निघाली होती' या वाक्यांनी केलेला कथेचा शेवट फारच परिणामकारक आहे. भविष्यातील त्यांच्या साहित्यनिर्मितीस माझ्या हार्दिक शुभेच्छा.

नोव्हेंबर ०९ 'संवाद' मधील संपादकीय विशेष आवडले. विशेष आवडले ते हे की, 'खरे म्हटले तर वेळ तोच असतो, त्याच्याप्रमाणे तो जातच असतो, हळू सावकाश, भरभर हे आपल्या मानसिकतेचे खेळ. 'वेळेचे नियोजन' करणे गरजेचे असते नाहीतर 'वेळ' निघून गेल्यावर पश्चात्तापाशिवाय काहीच उरणार नाही' हे विचार बरेच काही सांगून जातात.

- श्री. सुरेश गो.कात्नेश्वरकर, नांदेड

ऋण

अवनी देतसे नित्य आसरा
रवि देतो तव प्रकाश न उर्जा
जीवन वर्षती जलद निळे ते
वायू संगे गगन खेळते ।।

वसुंधरा वाढवी वनस्पतींना
अन्न, फळांची करते उधळण
अनंत हस्ते कमलावराने
किती घेशील बा मानवा दो करोन ?

तव दातृत्व निसर्गा थोर किती ते
तुज पुढे तर मी अति थिटाच भासे
ह्या जन्मी जर ना हे पांग फेडशी
अंती 'गेले द्यावयाचे राहून' म्हणशी ।

ह्यास्तव, दात्याप्रति ना उदास राहू
आपुल्या कर्तव्यसी करतच जाऊ
अवनी लाजिरी, न प्रदुषणरहित ही ठेवू
ऊर्जा भांडारे, सांभाळूनची भोगू ।

संयमे असे हे उपभोग भोगता
जीवन आमुचे ही होईल सुंदर
परंपरेने भोग भोगता
नवपिढी ही आम्हा न देईल अंतर ।।

- सु. र. जैन, औरंगाबाद

Regd. under RNI No. MAHBIL/2008/25425 & Declaration No. PHM/SR/63/VIII/2008 Dated 12/5/2008
SSPO Pune under Postal Concession register No. L-2/RNP/PNW/M-144/2008-2010 Dated 28.05.2008
Licence to post without Prepayment No.: LWP-217 at Market Yard PSO, Pune 37on 25th of each Month

माधव बापट : कृतज्ञता

आपले एक सभासद मा. श्री.माधवराव बापट असो.च्या वतीने प्रत्येक सभासदाला वाढदिवस शुभेच्छा पत्र पाठविण्याचे महत्त्वाचे काम न चुकता कर्तव्य भावनेने व निष्ठापूर्वक करतात. त्यांच्याविषयी कृतज्ञता व्यक्त करणारी श्री.सदानंद फडणीस यांची ही कविता छापत आहे. त्यात व्यक्त झालेल्या भावना प्रातिनिधिक असल्याने सर्व सभासद त्यांच्याशी सहमत होतील - संपादक

माझ्या जीवनात, आणलीत शान
माझ्या वाढदिवसाची, आठवण ठेऊन !
धडपड करून, नियोजनपूर्वक वाढदिवसापूर्वीच
लक्ष लक्ष शुभेच्छा, मला घरपोच पाठवून !
वसंताची पहाट माझ्या,
भावी आयुष्याची चिंतून !
बाबांच्या भूमिकेतून, धीराचा शब्द देऊन
मायेच्या ममतेनं, माझ्या पाठीवर हात फिरवून!
परमेश्वर चरणी, प्रार्थना करून
मला उत्तम आरोग्य, अन् दीर्घायुष्य चिंतून !
टपकन् डोळ्यातून, आनंदाश्रू आणून
कृतज्ञतापूर्वक आभार मानू मी आपले,
कसे अन् कोणत्या शब्दांतून ?

- **सदानंद भगवंत फडणीस**, कोल्हापूर

राहतो विठु तुझ्याच घरी

नको जाऊस पंढरपुरी
राहतो विठु तुझ्याच घरी ॥धृ॥

उघड सताड महाद्वार ते
मनोमनी कर स्वागत ते
विठु दिसेल दर्शन देइल
लिंबलोण त्या करी ॥१॥

सहा रिपूंनी तुला वेढिला
मार्ग पुढला कधी न दिसला
ज्ञानभक्तिचा दिवा लाविता
मूर्ति दिसेल बरी ॥२॥

नीती अनीती ठेव भान
शुद्ध आचरण श्रद्धा स्थान
हीच वारी अन् तीर्थस्थान
भय ना चराचरी ॥३॥

- **सुरेश द. कुलकर्णी**, मुंबई

सूचना : १) या मासिकांत प्रसिद्ध झालेल्या लेखांतील मतांशी संपादकमंडळ सहमत असेलच असे नाही. तसेच जाहिरातीतील मजकुराची सत्यासत्यता सभासदांनी स्वत: पडताळून घ्यावी. त्याबाबत असोसिएशन वा 'संवाद' चे संपादक मंडळ जबाबदार असणार नाही. २) असोसिएशनचे कार्यालय, सोमवार ते शुक्रवार, संध्याकाळी ६ ते ७.३० या वेळातच उघडे असते. याची कृपया नोंद घ्यावी. संपर्क दूरध्वनी क्र. (०२०) २४३३२१४१

Printed Matter

If Undelivered Please Return to :

STATE BANK OF INDIA PENSIONERS' ASSOCIATION, (MUMBAI CIRCLE), PUNE
Anubandh, Building No. B-2, 4th Floor,
Block No.16, Near Ramkrishna Math,
Sinhagad Road, Pune 411030. Ph: 24332141

To,

Publisher – Shri. Ramchandra Narayan Lalingkar, Secretary, State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle),Pune has printed this magazine in the Printing Press owned by **Printer** – Shri.Chandrashekhar Digambar Joshi, Director, Shree J Printers Pvt.Ltd., at 1416 Sadashiv Peth, Datta Kuti, Pune – 411030 on behalf of **Owner** – State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle),Pune, at "Anubandh", Bldg.No.B2, Block No.16,Near Ramkrishna Math, Sinhagad Road, Pune – 411030. **Editor** – Shri. Krantisen Ramchandra Athawale – address as above.